

Website

www.inthrace.unitbv.ro

Civil engagement, integration and better management of the national intangible heritage to raise awareness of European common values - EU context, perspectives and active citizenship

НАРЪЧНИК ЗА ОБУЧИТЕЛИ

Co-funded by
the European Union

Предговор

Проектът InThrace (2023-1-RO01-KA220-HED-000156121) е инициатива за сътрудничество в областта на висшето образование по програма Еразъм+ KA220-HED, насочена към овластяване на академичния състав да разработва и прилага иновативни подходи за интерпретиране, опазване и интегриране на нематериалното културно наследство в градската среда и обществения живот.

Съдържанието и резултатите от този проект са разработени от изследователи, експерти и академици от шестте участващи институции-партньори, които поемат пълна отговорност за представените материали.

Този материал е с отворен достъп и може да се използва и адаптира свободно, при условие че е посочено правилното посочване на авторството, не се използва за търговски цели и всички производни се споделят при същите условия.

За допълнителни ресурси и учебни материали, потребителите са поканени да получат достъп до платформата на проекта: 🖱️

<https://intrace.unitbv.ro/index.php/training-platform/>

Финансиран от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или ANPCDEFP. Нито Европейският съюз, нито ANPCDEFP могат да бъдат държани отговорни за тях.

Въведение	4
I. Концепцията InThrace	5
II. Организационни аспекти на коучинг процеса	11
ПОДГОТОВКА НА КОУЧИНГ	11
СЕСИЯ	11
ЗАКРИВАНЕ НА СЕСИЯТА	12
III. План за обучение	12
План за коучинг - Маркетинг и методи за популяризиране на ICN	18
IV. Дидактически материали и инструменти	31
СРАВНЕНИ РАМКИ	32
КАК ДА (СКРИПТОВЕ И СЪПКИ)	33
ИЗБОР НА МЕТОДОЛОГИЯ (ДЪРВО НА РЕШЕНИЯТА – ОБИКНОВЕН ТЕКСТ)	34
Въведение в курса с примери, базирани на диагностични инструменти	43
ПРИЛАГАНЕ НА ТЕОРИЯТА ЗА САМООПРЕДЕЛЕНИЕ (ТСОД) И НАГЛАСАТА ЗА РАСТЕЖ	62
МИКРО-ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ, КОИТО ПОВИШАВАТ АНГАЖИРАНОСТТА	63
АРХИТЕКТУРА НА СЕСИЯТА И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕЗЕНТАЦИЯТА	64
ИНТЕРАКТИВНИ МЕТОДИ И ИНСТРУМЕНТИ (ПРИМЕРИ)	66
МОТИВАЦИЯ И ПОСТОЯНСТВО СЛЕД СЕСИЯТА	69
V. Оценка и обратна връзка	73

Въведение

Общата цел на проекта InThrace е да подобри и обогати компетенциите на университетските академични среди, за да улесни интерпретацията, опазването, интеграцията и устойчивото управление на националното и общото нематериално наследство на ЕС в градска и крайградска среда и в социалния живот на местната общност. Второ, да насърчи гражданската ангажираност, да повиши осведомеността за националната и европейската идентичност и да улесни по-доброто разбиране на общите ценности, принципи и концепцията за споделено бъдеще на ЕС.

За да се постигне тази цел, проектът има за цел, първо, да подобри компетенциите на университетските академични среди за разработване, преподаване и прилагане на модели за интерпретация, опазване и по-добра интеграция на нематериалното наследство в градския пейзаж и социалния календар.

Второ, да развие и обмени добри практики за разширяване на туристическия опит чрез интегриране на нематериалното наследство в туристическата оферта.

Трето, да насърчи отворено общество, където нематериалното наследство е основа за създаването на приобщаващ, устойчив и представителен ЕС с разнообразни култури, обединени в едно общо семейство .

Ръководството за концепцията InThrace следва да помогне на треньорите да се запознаят с представените теми и след това да ги обучи по интерпретация, опазване, интеграция и устойчиво управление на националното и общото нематериално наследство на ЕС. Ръководството следва също така да насърчава гражданската ангажираност и да повишава осведомеността относно националната и европейската идентичност в контекста на европейските ценности.

Всички тези дейности следва да са насочени към запазване на културната идентичност, насърчаване на толерантността и зачитане на многообразието през призмата на нематериалното наследство.

I. Концепцията InThrace

Проектът InThrace - **Гражданска ангажираност, интеграция и по-добро управление на нематериалното национално наследство за повишаване на осведомеността за общите европейски ценности - контекст на ЕС, перспективи и активно гражданство**, се финансира от програма Еразъм+, действие KA220-HED - Партньорства за сътрудничество във висшето образование (номер на проекта 2023-1-RO01-KA220-HED-000156121). Проектът се изпълнява от 2023 до 2026 г., координиран от Трансилванския университет в Брашов (Румъния), съвместно с партньори от Варшавския университет (Полша), Университета на Западна Атика (Гърция), Загребския университет (Хърватия), Азорския университет (Португалия) и фондация Рах Rhodopica (България).

Концепцията InThrace се основава на идеята, че нематериалното културно наследство не е просто наследство от миналото, а жив, крехък и постоянно пресъздаван феномен. ЮНЕСКО подчертава, че стойността на това наследство не се крие в предметите, а в човешкото знание и творчество, които придават смисъл на колективната идентичност и социалната приемственост.

В контекста на глобализацията и бързите промени, нематериалното наследство се превръща в барометър на идентичността, инструмент за сближаване и катализатор за гражданска ангажираност. НКН е основно средство за укрепване на активното гражданство и межкултурния диалог и въз основа на събраните данни, нашата методологична рамка потвърди, че интегрирането му в университетската учебна програма се счита за съществено.

Индивидуалните и групови интервюта с експерти, проведени в началото на проекта за консолидиране на методологичната рамка, потвърдиха голямото значение на нематериалното наследство за академичната среда, но също така обърнаха внимание на липсата на специализирани курсове в университетите, в които са участвали интервюираните експерти. Тези интервюта разкриха и остра нужда от дигитални инструменти, приложни примери и методологични насоки. Фокус групите показаха, че сред основните приоритети са: изясняване на дефинициите и ролята на нематериалното наследство, подчертаване на неговата стойност за идентичност и

сплотеност, интегрирането му в туризма и творческите индустрии, но също и в публичните политики. Освен това беше подчертана необходимостта от включване на студентите в процеси на участие, които да им позволят да станат участници в опазването и преосмислянето на наследството.

Въз основа на мненията на експерти, проектът InThrace е идентифицирал няколко проблема при интегрирането на темата за нематериалното наследство в университетската учебна програма. Първо, съществува несъответствие между университетите по отношение на включването на нематериалното наследство в техните учебни програми. Някои институции предлагат специализирани курсове, но много от тях нямат такива дисциплини или ги разглеждат само незначително. Тази липса води до недостатъчна подготовка на преподаватели и студенти в областта на опазването и валоризацията на живото наследство. Проектът реагира чрез разработване на Обучителен пакет и Модел за интерпретация, интеграция и управление на нематериалното наследство, който ще предостави теоретични и практически ресурси както за преподаватели, така и за изследователи.

Установено е също, че въпреки че някои преподаватели интегрират елементи на културното наследство в своите изследвания и курсове, съществуват трудности и ограничения, свързани с ограничените ресурси и по-конкретно с казусите, стигматизирането на етноложките подходи като „остарели“ и трудностите при адаптирането към съдържанието на по-строгите курсове. За да се справи с тези проблеми, InThrace предлага дигитални учебници, казуси и най-добри практики, за да направи културното наследство по-достъпно и подходящо за различни дисциплини.

Друг основен проблем е възприятието на младите хора, които често смятат нематериалното наследство за остаряло или неподходящо за настоящия им живот. Освен това, глобализацията и неконтролираният туризъм рискуват да превърнат живите традиции в обикновени зрелища, губейки своята автентичност и общностно значение. Проектът се справя с тези предизвикателства, като интегрира наследството в социални събития и общностни календари, чрез мащабна промоционална кампания и използване на интерактивни дигитални инструменти (онлайн платформи, добавена

реалност, дигитални архиви), предназначени да ангажират младите хора и широката общественост по атрактивен и партиращ начин.

Същевременно се наблюдава, че липсата на ясно законодателство и финансови ресурси е пречка за опазването и предаването на нематериалното наследство. InThrace разглежда този проблем, като предоставя насоки относно законодателството, финансирането и мобилизирането на ресурси, както и чрез обучение на местни и академични участници в разработването и прилагането на устойчиви стратегии.

Освен това, интеграцията на нематериалното наследство в процеса на укрепване на европейската идентичност често е фрагментирана и националните различия могат да генерират напрежение или дори политическа злоупотреба с традициите. Проектът има за цел да насърчи обща европейска визия, основана на културно многообразие, межкултурен диалог и взаимно уважение, чрез създаване на европейска ресурсна платформа и включване на живото наследство в гражданското и образователното измерение на общностите.

Резултатите от проекта са предназначени да предоставят както теоретични основи, така и практически инструменти за интегрирането на НКН в образованието, обществения живот и градското развитие. Централен резултат е **Обучителният пакет**, който обединява допълващи се инструменти: **Наръчника** и **Ръководството**, както и **Модела за интерпретация, интеграция и управление на НКН**.

Наръчникът за интегриране на нематериалното наследство предоставя теоретичната и практическата рамка, необходима за разбирането и интегрирането на нематериалното наследство в градската, образователната и обществената среда. Той включва стратегии за устойчиво културно и туристическо развитие, глави, посветени на законодателството, типологиите на наследството, туристическата стойност, управлението и опазването, дигиталното популяризиране и ролята на наследството за укрепване на европейската идентичност.

Наръчникът за нематериално наследство допълва Наръчника с приложни ресурси: казуси, мултимедийни примери и практически ръководства за документиране, опазване и оценяване на традиции, ритуали и занаяти. Той

предоставя на професионалисти и общности конкретни инструменти за превръщане на теорията в практика.

Моделът за интерпретация, интеграция и управление на НКН предлага приложима рамка за университети и други заинтересовани страни, предлагаща методологии за интегриране на наследството в обществения живот, социалните събития и публичните политики. Той включва приложения, които генерират решения за ангажиране на гражданите, използване на нови цифрови технологии, оценка на въздействието и идентифициране на ресурси за устойчивост. Таблица 1 обобщава ключовото съдържание на основните резултати, а Фигура 1 показва потока от използване на резултатите.

Таблица 1: Пакет за обучение InThrace – Основни резултати

Пакет за обучение InThrace – Основни резултати			
Инструмент		Фокус	Ключово съдържание
Наръчник за интеграция на нематериалното наследство	за на	Стратегии и концепции	Концепции, законодателство, типологии, управление, промоция, интеграция в ЕС
Наръчник за нематериално наследство	за	Казуси и дигитални ресурси	Казуси, мултимедия, практически ръководства, обществени проекти
Модел за интерпретация, интеграция и управление на НКН	за и	Рамка за интерпретация, интеграция и управление	Методологии, участие на общността, публични политики, дигитализация, устойчивост

Платформа електронна библиотека InThrace	и	Курсове, интегриращи всички подходи	Интегриране на всичко по-горе

Фигура 1: Процесът на използване на резултатите на английски език (вижте Приложение I за процеса на използване на резултатите на езиките на партньорите по InThrace - румънски, гръцки, полски, португалски, хърватски, български).

Освен това, проектът разработва платформа с курсове, базирани на обучителния пакет, и достъпна електронна библиотека, съдържаща теоретични материали, казуси и мултимедийни ресурси.

Следователно, ролята на учителите е централна, тъй като проектът не носи добавена стойност, ако не се използва и идеите му не се предават на по-младите поколения (студенти), на общностите, на участниците (общини, културни сдружения, среди за учене през целия живот). Учителите не са просто преподаватели на информация, а медиатори между знанието и общността. Създадените ресурси трябва да се трансформират в учебни преживявания, които култивират уважение към многообразието, стимулират креативността, развиват критично мислене и насърчават гражданската ангажираност.

Процесът на коучинг в рамките на проекта InThrace има за основен приоритет развитието на капацитета на академичния състав да разбира, интерпретира и интегрира нематериалното културно наследство в своите образователни и изследователски дейности. Целта е да се превърнат академичните среди в агенти на промяната, които могат да предадат значението на живото наследство на студентите и общностите. Таблицата по-долу очертава целите на процеса на коучинг чрез резултатите от проекта:

Таблица 2: Приоритети на процеса на коучинг

Приоритети на коучинг процеса	Описание
Засилване на теоретичните знания за НКН	Коучингът следва да осигури солидна основа върху концепциите, типологиите и ролята на нематериалното наследство в националната и европейската културна идентичност. Акцентът е върху разбирането на неговите динамични измерения, социална и икономическа стойност и връзка с европейските интеграционни процеси.
Развитие на практически и методологични умения	Приоритет е участниците да придобият инструменти за документиране, съхранение и популяризиране на нематериалното културно наследство: етнографски методи за изследване, използване на дигитални архиви, прилагане на казуси и интегриране на практически опит в преподавателските и изследователските дейности.
Интегриране на наследството в учебната програма и обществените събития	Коучингът ще подпомогне учителите при разработването на планове за уроци, проекти и извънкласни дейности, които правят нематериалното наследство част от университетския и обществения живот (фестивали, изложби, културни календари).
Насърчаване на	Основен приоритет е обучението за

Приоритети на коучинг процеса	Описание
използването на цифрови инструменти	използване на онлайн платформи, дигитални архиви, добавена реалност и други технологии, за да се направи нематериалното културно наследство привлекателно и достъпно за ученици и млади хора.
Разглеждане на етичните и законодателните аспекти	Коучингът следва да предоставя насоки относно спазването на етичните принципи (съгласие, справедливо представителство, избягване на културна експлоатация) и познаване на европейската и националната законодателна рамка
Стимулиране на креативността и критичното мислене	Чрез коучинг участниците се насърчават да възприемат иновативни методи на преподаване (обучение, базирано на проекти, симулации, геймификация) и да развият критично мислене към рисковете от глобализацията и прекомерната комерсиализация на наследството.
Развиване на умения за мобилизиране на ресурси	Процесът на коучинг има за цел да предостави на участниците знания за идентифициране на източници на финансиране, разработване на проекти и сътрудничество с властите, неправителствените организации и местните общности, за да се гарантира устойчивостта на действията.
Укрепване на межкултурното измерение и европейския диалог	Коучингът ще помогне на учителите и учениците да разберат наследството не само като местен или национален елемент, но и като част от обща европейска мозайка, където многообразието се цени и се използва като спойка за укрепване на европейската идентичност.

II. Организационни аспекти на коучинг процеса

Подготовка на коучинг

Обучителят трябва да подготви солидни основни познания за участниците в групата, които ще им позволят по-добра адаптация в рамките на зараждащата се група. По-специално, Обучителят трябва да разбира участниците, като идентифицира техните мотивации и очаквания. В контекста на изследваните подходи към НКН, Обучителят може да подготви формуляр преди сесията, включващ въпроси, изследващи нагласите на участниците, разбирането им за НКН, нивото на стереотипно възприятие и познанията им за историческия, географския и културния контекст.

Обучителят трябва да осигури подходящи условия за коучинг, като вземе предвид размера на групата и планираните дейности, така че атмосферата да е подходяща. Помещенията трябва да бъдат оборудвани и с подходящите ИТ инструменти, необходими за провеждането на коучинг сесията(ите).

Обучителят трябва да вземе предвид продължителността на планирания коучинг и да обмисли неговата начална и крайна точка, за да се възползва максимално от концентрацията на участниците и способността им да се фокусират по време на дейностите. По отношение на НКН организаторите трябва да обмислят подходящи и обогатяващи места, които осигуряват директни или косвени асоциации с обсъжданите теми.

Сесиите за НКН включват два основни компонента: учене и размисъл. Следователно, учебната част трябва да съдържа лесна за разбиране и атрактивно представена информация по обсъжданата тема, която осигурява солидна основа за размисълната част. Размисълната част има за цел да насърчи любопитството, сравнителните и критични размисли, извличайки залежи от собствени знания в търсене на разбиране за историята и логиката на НКН.

Сесията

Докато целта и приоритетите на сесията се определят от организаторите, процесът трябва да започне със сесия за „разчупване на леда“, изграждане на връзка и провеждане на кратки въпроси и отговори, целящи да се

определи нивото на осведоменост на участниците по темата. Следващата стъпка е преглед на действията, които трябва да се предприемат, и позоваване на основна необходима информация. Важно е участниците да бъдат водени от ясна, конкретна и ориентирана към участниците цел за текущата сесия, за да се поддържа фокусът. Използването на подготвените образователни материали, включително видеоклипове, интервюта и материали за четене, осигурява необходимото съществено съдържание и храна за размисъл за обсъждащата част.

Следвайки логиката на InThrace, целта на коучинг сесиите не е единствено да се възпроизведат и позоват на съществуващите знания и примери за НКН, а да се предостави съдържание за по-широки размисли върху социалните, икономическите, политическите и културните последици, свързани със съществуването и устойчивостта на НКН. По време на обсъждащата част от сесията могат да се появят множество мисли и модераторът може да използва „паркинг“, за да отбележи важни, но извън темата въпроси за бъдещи сесии. След като се признае постигането на поставените цели, сесията може да премине към своето завършване.

Закриване на сесията

Последната фаза на сесията е посветена на оценката, обратната връзка и дейностите за предварителна информация. Модераторът може да поиска официална (под формата на карти за оценка) или неофициална (устна) обратна връзка от участниците. Въз основа на дискусията и нейните заключения, модераторът може да даде допълнителни препоръки за проучване или развитие на обсъжданите теми.

По отношение на НКН участниците трябва да бъдат насърчавани да потърсят сравнителни изследвания и анализи по отношение на намирането на сходства, връзки и отношения, които разкриват системата от взаимодействия, създаваща тъканта на европейската отличителност, вградена в споделена философия, взаимодействия и наследство.

III. План за коучинг

В тази част ще бъдат предоставени няколко шаблона за коучинг, които обхващат цялостен, вълнуващ и ангажиращ път на обучение и образование. Програмата има за цел да помогне на коучовете да получат практически примери как да подхождат, използват и работят със създадени материали на InThrace, като например

- Наръчникът за интеграция на нематериалното наследство,
- Моделът за интерпретация, интеграция и управление,
- Наръчникът за нематериално наследство,
- Видеоклипове и
- Интервюта, свързани с Наръчника и Наръчника.

Ръководни стъпки за начинаещи тренъори

Този раздел представя някои основни насоки за това как да се работи с материалите на InThrace в комбинация с платформата. Материалът може да се използва от хора с различни експертни познания и различен произход, а не само строго въз основа на темата на главите. Следователно, треньорът може да го използва според нуждите на своята група. Важно е също да се спомене, че темите могат да бъдат организирани по различен начин, например въз основа на теми като гастрономия, празненства, музика и др. Следователно, казусите, представени във всяка глава от ръководството, могат да бъдат използвани и в други глави. Казусите не са изчерпателни за конкретна глава и треньорите могат да използват казуси и от електронната библиотека след безплатна регистрация на платформата.

<https://intrace.unitbv.ro/index.php/downloads/case-studies/>

На платформата е представено въвеждащо видео, което да помага на треньорите да използват по-добре материала. Краткият видеоклип ще има и схематичен преглед, предназначен да насочва учителя/треньора през ресурсите на проекта.

По-конкретно, общият подход, който трябва да се следва, е да се проверява и чете материалът въз основа на предоставения номер, който обозначава съответната глава от наръчника. Таблицата по-долу представя концепциите, които материалът на Inthrace анализира основно теоретично и практически, като всяка концепция означава специфичен номер и конкретна глава. Същият този номер, когато се вижда, е свързан с и съответства на конкретната концепция, независимо дали става въпрос за видеоклипове, казуси, интервюта или материали от наръчника. Таблица 3 представя концепции, разработени за проекта, които формират неговата основа.

Таблица 3: Концепции, разработени от качествено изследване на InThrace

Концепции
1 Общ преглед и разбиране на НКН
2 Законодателство и разпоредби на местно, национално и европейско ниво
3 вида нематериално наследство - Категоризация
4 Обяснение на стойността на туристическото наследство и въздействието му върху културата, икономиката и обществото
5 Управление на опазването и съхранението на НКН
6 практики за устойчив туризъм, свързани с нематериалното културно наследство и участието на общността
7 Маркетинг и методи за популяризиране на НКН
8 Значение на опазването, разбирането и насърчаването на процесите на интеграция в ЕС
9 Съвременни предизвикателства пред развитието на туризма (мултикултурализъм, кризи и др.)
10 Етични съображения в ИСН
11 Финансиране и мобилизиране на ресурси за НКН

Стъпки, които трябва да се следват

- A. Прочетете наръчника, всяка глава съответства на номер и след това същият номер съответства на наръчника, видеоклиповете и/или интервюта.

- В. отидете в ръководството и проверете случаите, свързани с наръчника, който сте прочели
- С. проверете видеоклиповете/интервютата, свързани с този материал
- Д. Отидете в електронната библиотека и вижте материали с казуси и допълнителни материали за четене под определен номер. Този номер съответства на съответната глава. Отидете на платформата за обучение и работете по модулите. Модулите са свързани със съответните глави, прочетете модула и направете теста. Използвайте бутона за дискусия, за да оставите коментарите си, така че изследователи, агенти, преподаватели, студенти и др., които използват материала, да знаят вашето мнение и да се създаде синергия между всяка страна партньор и между страните партньори.

За тези тренингове, които целят да предоставят есе на своите ученици, за да работят по популяризирането на услуга, идея, техника, традиция, тренинговете могат да отидат на бутона за електронна библиотека, след което да намерят казуси.

Планът за коучинг ще отговори на въпроса как да се изготви такъв план и ще съдържа следните точки:

- Предварителни изисквания
- Специфика на аудиторията (социокултурни, лични, професионални, компетенции за разрешаване на конфликти и решаване на проблеми)
- техническите разпоредби на коучинга
- тематично съдържание на обучителния модул

Що се отнася до **предварителните изисквания**, всеки тренинг трябва да определи минималните предварителни изисквания, за да може дадено лице да посещава модулите. Те могат да бъдат свързани с нивото на обучение, предишните преминали курсове, владението на английски език и др. Таблица 4 илюстрира пример за предварителни изисквания.

Таблица 4: Ориентировъчни изисквания

Предварителните изисквания могат да включват следното

Опишете всички изисквания или ограничения, които трябва да бъдат установени предварително за успешното прилагане на това обучение.

Пример:

Обучаващите се трябва да имат теоретични познания за конкретния урок, преди да започнат този раздел.

По отношение на **спецификите на аудиторията** (социокултурни, лични, професионални, компетенции за разрешаване на конфликти и проблеми), треньорът може да уточни и дефинира, че обучаващите се трябва да имат дух на работа в екип, тъй като участниците могат да бъдат помолени да работят по казуси въз основа на създадения материал.

Даваме пример, за да може треньорът да разбере значението на компетенциите: Обучаващият се чете самостоятелно темата, озаглавена „маркетинг и методи за популяризиране на никое национално наследство“. Необходими са лични компетенции и следователно те могат да бъдат дефинирани от треньора. След това обучаващите се могат да бъдат помолени да работят в екипи и да създават видеоклипове, рекламни кампании и др., за които трябва да развият компетенции за работа в екип и решаване на проблеми. Това са специфични за аудиторията аспекти, по които обучаващите се могат да бъдат оценени и треньорите могат да ги дефинират. Таблица 5 от Модела представя индикативни компетенции.

Таблица 5: Индикативни дейности и критерии за мониторинг и оценка, както са описани в модела

Компоненти	Дейности по мониторинг	Примери
Знания (3)	- Оценете дали учениците са разбрали основните понятия и дали могат да ги приложат в казуси	- Казуси за реализиране на рекламна кампания

Емоцио- нално въздей- ствие (E)	- Оценете до каква степен студентите са ангажирани с общностите, от които избират да работят по казусите	-Разработване на реални казуси от родината на студентите
Интелек- туална връзка (I)	-Решения, предлагани от студентите за популяризиране на НКН	-Видеоклипове, създадени от студенти във връзка с казуса

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
Уместност	Студентите от казусите избраха ли да се съобразят с маркетингови и комуникационни кампании за популяризиране на нематериалното културно наследство (НКН)?	- Кампании в социалните медии, създадени от студенти за популяризиране на нематериалното наследство на избрания от тях казус
Ефектив- ност	До каква степен студентите приложиха теоретичните концепции в реалните случаи с подходящите методи?	- Непрекъснатата оценка на стъпките, предприети за финализиране на казуса на плана за популяризиране на нематериалното наследство
Устойчи- вост	Устойчиви ли са предложените предложения за промоционални дейности за реалния казус на някое национално наследство,	- Реални случаи със снимки и видеоклипове и/или плакати, създадени от ученици, свързани с конкретни общности и техните културни традиции

	който студентите избера да представят?	
Въздействи е	Предложенията на студентите насърчават ли иновативни начини за популяризиране на НКН в изследвана област?	- Учениците оценяват проектите на други екипи. -Обратна връзка от събраните въпросници относно това какво е необходимо да се направи допълнително

По отношение на **техническите разпоредби** за коучинга, Обучителят може да изисква специфични програми, които обучаващият се да използва. Например, използването на Canva, за да могат видеоклиповете и интервютата, които обучаващите се ще създават, да имат хомогенен формат. Освен това, обучаващият се може да работи върху тестове, за да покаже колко добре е разбрал теоретичната част. Всеки модул от Наръчника има примерни тестове с правилни и грешни отговори под формата на избираем отговор. Таблица 6 представя примерни технически разпоредби.

Таблица 6: Индикативни технически резерви

Опишете образователните инструменти и медии, използвани от конкретния курс, като например инструменти и медии от система за управление на обучението (Moodle, eClass) или други онлайн инструменти (напр. Padlet), хранилища или всякакви физически носители, като 3D модели.   Пример: Инструменти на Moodle: Задание за дейност   Викторина, форум, книга

Що се отнася до **тематичното съдържание** на обучителния модул, трениорите имат достъп до различни материали, които могат да бъдат

използвани в модулите. Всяка подготвена тема е с различна тематика (например , тематичен маркетинг и методи за популяризиране на некултурното наследство) и е разделена на 3-4 модула, които са пряко свързани с главата от наръчника.

Това е теоретичната част. След това трениорите могат да свържат и взаимодействат тези модули с казуси, представени от наръчника, в допълнение към видеоклипове и интервюта, които са свързани с наръчника. Таблица 7 представя индикативни начини, по които трениорът може да представи своето съдържание, а Таблица 8 представя структурата на глава 7 (план за коучинг).

Таблица 7: Индикативно тематично съдържание

Категоризирайте курса си по ниво на обучение, за което е предназначен, и по вид. Например: бакалавърска степен, магистърска степен, лабораторна практика, упражнение, семинар, програма за продължаване на живота, видео урок, ниво „напреднало“ и др.

Трениорът може да предостави критерии за допустимост на обучаващите се за участие. Например, предварителни курсове и др.

Таблица 8: План за коучинг - тема: маркетинг и методи за популяризиране на НКН

План за коучинг - Маркетинг и методи за популяризиране на некултурното наследство	
Описание	Темата „Маркетинг и методи за популяризиране на нематериалното наследство“ подчертава значението на маркетинговите концепции за популяризиране на нематериалните ценности. Културният мениджмънт прилага маркетингови принципи, основани на четирите „П“: продукт, място, промоция и цена. Той също така акцентира върху дигиталните инструменти, които могат да бъдат използвани за разпознаване и опазване на НКН. Модулът допълнително подчертава основни етични съображения, свързани с културните артефакти на хората, особено в контекста на технологиите с изкуствен интелект. Рисковете включват

	злоупотреба с данни, културни предразсъдъци и потенциално изключване от дигиталния напредък. Основните маркетингови проблеми трябва да се съсредоточат върху зачитането на приобщаването и правата и културите на коренното население и системите от знания.	
Цели на обучението	До края на този модул, обучаемите ще могат да: 1. Определете значението на популяризирането, опазването и защитата на нематериалното наследство на различните култури и среди 2. Приложете маркетинговите методологии, които се отнасят до четирите П (продукт, място, промоция, цена) в различни ситуации и случаи на некултурно наследство. 3. Анализирате как технологиите и дигиталните инструменти могат да се превърнат в предимство или риск по отношение на защитата и опазването на НКН 4. Предложете синтез на технологични инструменти, знания и методологии, които да се приложат в сценарий, в който свидетелствата за НКН трябва да бъдат защитени, защитени и предадени на бъдещите поколения.	
Брой часове	[180 минути]	
Уроци	Заглавие на урока	Продължителност
	Урок 1. Концепции от маркетинговата теория	[45 минути]
	Урок 2. Дигитални инструменти	[45 минути]
	Урок 3. Етични съображения	[45 минути]

	Урок 4. Приложение на теорията към сценарий от реалния свят	[45 минути]

Таблица 9 по-долу предоставя шаблон за тренъори, който обобщава горепосочения подробен план за коучинг и може да се използва като шаблон за тренъори.

Таблица 9: Шаблонна матрица на плана за коучинг

Шаблон за коучинг план	
Обучителен модул (курс)	
Тематично съдържание (Раздел)	
Продължителност	

Рамка от методи	Опишете рамката на вашия курс - изберете от следните: • Модерен метод на преподаване в класната стая: Стажантите се срещат присъствено на общо място и в общо време, преживявайки една и съща комбинация от лични преподавателски преживявания. • Съвременен метод на онлайн обучение: Задължителни онлайн сесии на живо в определени часове (изцяло онлайн кандидатстване) • Асинхронен метод на онлайн обучение: Напълно онлайн обучение без задължителни сесии на живо (асинхронно изучаване на материала) • Метод на смесено онлайн обучение: Напълно онлайн приложение със задължителни сесии на живо в определени часове и асинхронно изучаване на материала • Метод на смесено модерно обучение в класната стая: Стажантите се срещат едновременно на споделено място и време и преживяват същата комбинация от присъствено обучение, заедно с онлайн стажанти, които са свързани синхронно чрез технология за стрийминг на живо • Хибриден образователен метод: комбинация от присъствено обучение с онлайн съдържание, предоставяно синхронно или асинхронно
Цел и задачи	
Резюме	
Ключови думи	

Резултати от обучението	
Предварителни изисквания	Опишете всички изисквания или ограничения, които трябва да бъдат установени предварително за успешното прилагане на това обучение. Пример: Обучаващите се трябва да имат теоретични познания за конкретния урок, преди да започнат този раздел.
Технически разпоредби за коучинга (Образователни инструменти и средства)	Опишете образователните инструменти и медии, използвани от конкретния курс, като например инструменти и медии от система за управление на обучението (Moodle, eClass) или други онлайн инструменти (напр. Padlet), хранилища или всякакви физически носители, като 3D модели. Пример: Инструменти на Moodle: Задание за дейност Викторина, форум, книга
Описание на курса	Категоризирайте курса си по ниво на обучение, за което е предназначен, и по вид. Например: бакалавърска степен, магистърска степен, лабораторна работа, упражнение, семинар, програма за цял живот, видео урок и др .

Основен поток – Фази

Опишете основния поток и фази на вашата тренировъчна сесия

Диаграмата по-долу представя основния поток – фази на обучителната сесия, интегрирайки основните елементи (предварителни изисквания, специфики на аудиторията, технически условия на коучинга, тематично съдържание на обучителния модул).

Фигура 2: Основен поток – Фази

Figure 2: Basic Flow – Phases

Източник: Собствени автори

Дейности – Примери за примери за снимки и материали

Този раздел предоставя примерни дейности за всички нива. В края на заглавието на всяка дейност (вижте по-долу, дейности от 1 до 8), в скоби е представено нивото на обучение, към което е насочена всяка дейност. В края на раздела, треньорът може да намери въпроси за самооценка, които могат да се прилагат в различни дейности.

1. Дейност - теория на практика тема: маркетинг и методи за популяризиране на несекретното наследство (за начинаещи)

Треньорът моли обучаващите се да създадат фокус група, за да обсъдят и напишат кратък доклад от една страница за популяризирането на дадено място чрез дигитални кампании, като същевременно запазват автентични ритуали (напр. нестинарски обреди, регионални музикални събития). Обучаващите се могат също така да създават рекламни материали за наследството, свързващи регионите с национални туристически кампании.

Допустимост: Начинаещи.

Задание: Теория на практика – тема: Приложението на маркетингови и методични методи за популяризиране на нематериалното културно наследство включва няколко стъпки:

1. **Идентифициране на елемента на наследството** – дефиниране на това, което се популяризира (ритуал, занаят, музика, фестивал и др.).
2. **Картографиране на заинтересованите страни** – разбиране кои общности, практикуващи специалисти и аудитории са включени.
3. **Избор на канали за промоция** – избор между традиционни, дигитални или хибридни медии.
4. **Проектиране на стратегии** – балансиране между видимост, устойчивост и етични съображения.
5. **Оценка на резултатите** – измерване на въздействието върху участието на общността, осведомеността и уважението към многообразието.

Чрез този подход, казусите предоставят доказателства за това какво работи и какво трябва да се избягва при популяризирането на наследството.

Треньорът моли обучаващите се да създадат комуникационна кампания.

Четене: Маркетинг и методи за популяризиране на теми за НКН в резултатите на InThrace.

2. Дейност - Посещение на място - Тема - бъдещи тенденции (напреднало ниво, студенти)

Допустимост: Студенти или стажанти с предишен опит в комуникационната кампания ще могат да участват и да отговарят ефективно.

Напреднало ниво.

Студентите трябва да имат предварителни познания за основните понятия и да работят в екип.

Задача: Треньорът моли стажантите да посетят дадено място (това може да се случи преди междинните ваканции или краткосрочни национални ваканции).

Стажантите трябва да получат съгласие и да заснемат на видео традициите и хората, работещи с дадено умение, например жена, която прави пай, мармалад и др.

Стажантите се връщат в клас и обсъждат своите открития със съотборниците си от групата.

Стажантите създават подкаст и/или TikTok видео за това как да се запази традиция, която може да изчезне.

Четене: Тема за бъдещите тенденции.

Обучителят може да комбинира дейности. Например, Обучителят може да поиска създаването на бизнес план и може да го свърже с подкаста, който обучаващите се ще създадат. Подкастът, който обучаващите се ще създадат, може да предоставя съвети и насоки за успешен бизнес план при започване на предприемаческа дейност.

3. Дейност - Насърчаване на събитие или традиция (средно ниво, студенти, групи за учене през целия живот, които целят да започнат предприемаческа дейност)

Треньорът моли обучаващите се да изпълнят задача относно популяризирането на събитие, дейност или традиция.

Допустимост: Студенти или стажанти с предишен опит в комуникационната кампания могат да участват и да отговорят ефективно .

Средно ниво .

Студентите трябва да имат предварителни познания за основните понятия и да работят в екип.

Задача : Популяризиране на „ Армата “ традиция от Спецес, Гърция или друго събитие за конкретно място по ваш избор.

Четене : Четенето първоначално трябва да се основава на материал от InThrace .

Наръчник на Inthrace : Тема 6 Маркетинг и методи за популяризиране на нематериалното културно наследство .

Примерно есе, подготвено и представено от студенти на UNIWA в час, може да бъде намерено в електронната библиотека като допълнителен материал.

<https://intrace.unitbv.ro/index.php/downloads/case-studies/>

За повече подробности вижте електронната библиотека, казуси, под името на файла

„Примерен казус за популяризиране на традицията на Армата от студенти на UNIWA“.

4. Дейност - Станете оценител (напреднало ниво, студенти, говорещи гръцки език)

Треньорът моли обучаващите се да станат оценители и да коментират постери, които са запазени във файл в електронната библиотека, бутон: Постери.

Допустимост: Студенти с предишен опит в комуникационната кампания или управленското счетоводство ще могат да участват и да отговарят ефективно. Напреднало ниво.

Студентите трябва да имат предварителни познания за основните понятия на счетоводството, да притежават компетенции за бизнес планиране и да работят в екип.

Плакатите са написани на гръцки. Въпреки това, снимките са взети от материали на InThrace и могат да дадат идеи за това как плакатите (или тези във файла, които представят бизнес план или промоционална кампания)

биха могли да бъдат представени по различен начин на други езици по подобни теми.

Задание: Стажантите трябва да работят в групи и да разгледат 2 постера, създадени от студенти от UNIWA, свързани със случаи, представени в материалите на InThrace.

Стажантите записват идеите си и създават нов плакат въз основа на оценката си, било то за бизнес план или за промоционална кампания на дадено място.

Четене: Файлът в електронната библиотека „Постери“ е свързан със заданието за практическо упражнение - станете оценител.

Свързани теми от материалите на InThrace, които тренинговият ще реши да обработи.

5. Дейност - Открийте европейски културни маршрути между страните партньори на InThrace или маршрути в рамките на страна партньор (напреднало ниво, магистри, програма за учене през целия живот за членове на общини, музеи, културни сдружения)

Тренинговият моли обучаващите се да намерят свързващи елементи, които биха могли да създадат културен маршрут, и да създадат плакат (вижте упражнение 4 по-горе, относно създаването на плакат за популяризиране на културен маршрут).

Допустимост: Студенти/стажанти с предишен опит в комуникационната кампания ще могат да участват и да отговарят ефективно.

Напреднало ниво.

Студентите/стажантите трябва да имат предварително разбиране на основни понятия и да работят в екип.

Задание: работа по теми: Керамика

Щампани бродерии

Сух камък

Винарни

Религиозни маршрути

Харта на Гърция (Рижката харта), отпечатана във Виена

Четене: а) Прочетете материал от „Наръчник по **керамика** от Румъния и Португалия“ и го комбинирайте с казуса Глава 5 Серифос, Сифнос, Фолегандрос, Гърция - акцент върху Сифнос (електронна библиотека).
б) Прочетете материала от „Ръководство за **печатни бродерии** от България“ и го комбинирайте с казуса Глава 8 Лариса, Гърция, с **акцент** върху фолклора и историческия музей на Лариса „Георгиос и Лена Гургориоти“ .
в) Прочетете материал от Наръчника за **сухи камъни** от Сирос , Гърция .
г) Прочетете материали от електронната библиотека за **винарните**. Казус Глава 1 Самос, Гърция - акцент върху винарните .
д) Прочетете материали от електронната библиотека Казус Лариса, Гърция - акцент върху Свети Николаос Царицани с неговите редки стенописи и Казус Козани - акцент върху византийската църква „Мони“ в Мавриотиса. Подробности за заданието: Пред църквата на бившия манастир „Панагия Мавриотиса“ в Кастория (датираща от около 1260 г.) има редки и впечатляващи стенописи на „Корена на Йесей“, иконографската традиция на „дървото“, което изобразява генеалогичното дърво на Исус Христос. Такъв е и случаят в Свети Николаос, Царицани, префектура Лариса. Третият пример за тези редки стенописи в Гърция е в манастира Свети Николаос Филантропино, на малкия остров в езерото Янина.
е) Прочетете материал от електронната библиотека **Rigas ' Char ta** Казус Глава 8 Магнезия – акцент върху Ригас Велестинлис (Фереос), след това Казус Глава 8 – Префектури: Козани, Гревена, Кастория, Преспа, Флорина, Фтиотида, Гърция, акцент върху Козани, Общинска библиотека Ковентарейос и Сиатиста Маркидес. Също така , потърсете други места в Гърция, които имат копие от Хартата (вижте например Културна фондация на Тинос, Тинос и исторически архив, Музей на Хидра, Хидра).

6. Дейност - Създайте подкаст, базиран на тема от материалите на InThrace (напреднало ниво, студенти, обучение през целия живот с членове на агенти - общини, културни асоциации, музеи и др.).

Треньорът кани стажантите да изучат тема и да работят в групи от 3-5 души.

Допустимост: Стажанти с предишен опит в комуникационната кампания ще могат да участват и да отговарят ефективно.

Напреднало ниво.

Стажантите трябва да имат предварителни познания за основните понятия и да работят в екип.

Задача: Групата трябва да извлече един елемент: традиция, професия, дейност и др. и да запише концепции и идеи, свързани с неговото запазване, със създаването на образователна работилница, свързана с този елемент. Групата се разделя на подгрупи и обсъжда тази тема, докато дискусиата се записва на видео. Едната група коментира груповото видео на другата и записва идеи за подобрене. Треньорът оценява екипната работа въз основа на прозренията от направените коментари.

Четене: Материал от InThrace.

7. Дейност - 1 еднодневна екскурзия до място - Нарисувайте/обсъдете професия, която е изчезнала в съвременното общество и може да бъде свързана с мястото, което треньорът посещава с групата обучаващи се (начално/средно образование, студенти във висше образование, групи за учене през целия живот)

Допустимост: начално/средно образование, студенти във висше образование, групи за учене през целия живот.

Групи за студенти на бакалавърско и/или магистърско ниво и групи за учене през целия живот (от общини, музеи, културни асоциации и др.) могат да участват в тази дейност, когато е комбинирана с предишни дейности (вижте по-горе, дейности 1-6).

Задание: Обучителят (учител в начално и/или средно образование, професор или обучаващ за групи за учене през целия живот) представя тема, свързана с професии, които са били заменени от технологии, като например мелничарството. Учениците в началното образование пишат есе по темата. Учениците в средното образование разглеждат плюсовете и минусите на внедряването на нови технологии за обществото, хората и общностите. Те разказват истории за своите семейства, рисуват или снимат места, свързани с професиите, или пишат есе за съвременните форми на професията. Професорът във висшето образование комбинира тази дейност с една от предишните дейности (1-6) и моли учениците да работят в групи. Обучаващият за групи за учене през целия живот моли обучаващите се да участват в работилница (правене на хляб, изработване на керамика и др.). Препоръчително е обучаващият да посети мястото с групата в рамките на тази дейност.

Концепциите, които могат да бъдат обсъдени, са свързани с урбанизация, първичен сектор и др.

Четене: Управление на опазването на НКН

Керамика и бродерия на Азорските острови

бутон за електронна библиотека, след това казуси, казус Агистри, Гърция

Много други места от материала на InThrace.

8. Дейност – Занаят, памет и културна идентичност (например, мъниста, бродерии)

Обучителят моли обучаемите да работят в екипи и да изследват мънистата/бродериите като малки, но изключително значими елементи от народното изкуство и културното наследство. Участниците са поканени да разгледат мънистата/бродериите не само като декоративни материали, но и като носители на памет, символика, технически знания и местна идентичност. Чрез фотографски материали, устни свидетелства, примери за традиционни бижута, детайли от костюми или предмети от ежедневна и ритуална употреба, всеки екип определя ролята на мънистата/бродериите в облеклото, бижутата, амулетите, празничните поводи и семейната памет.

Допустимост: Ученици на средно или напреднало ниво, особено студенти, обучители или участници в образованието за възрастни с интерес към народното изкуство, културното наследство, музейното образование и творческата икономика.

Учебна цел: Дейността има за цел да помогне на учащите се да разберат мънистата/бродериите като културни обекти, които свързват материалното и нематериалното наследство. Участниците развиват умения за наблюдение, интерпретация и синтез, като същевременно разбират как един малък ръчно изработен елемент може да изрази социални отношения, ритуали, естетически избори, пол, защита, памет и местност.

Задание: Всеки екип избира бижу с мъниста, низ от мъниста, амулет или декоративен елемент от костюм, бродерия и създава кратък културен разказ около него. Разказът може да включва описание на материала, цветовете, техниката, употребата, символичното значение и евентуална връзка с местната или семейната памет. Всеки екип създава кратка презентация,

плакат, дигитален колаж или музейна интерпретационна карта, озаглавена например „Една мъниста, една история“. Крайният резултат представя мънистата/бродерията като елемент от „народния лукс“, а именно като предмети със скромна материална стойност, но богато културно, естетическо и символично значение.

Четене: теми за мъниста, бродерии

Керамика и бродерия на Азорските острови: собственост, представителство и етичен туризъм

Въпроси за самооценка

Въпроси за самооценка, подходящи за всички горепосочени дейности, могат да бъдат намерени в следващата таблица (Таблица 10).

Таблица 10: Въпроси за самооценка

Въпроси за самооценка

- 1) Дайте определение на категорията, към която принадлежи избраната от вас НКН
- 2) Изберете събитие или традиция, свързани с никое национално културно наследство, от вашия регион, което бихте включили като казус в педагогическа програма на гимназията.
- 3) Кои дигитални инструменти и имерсивни технологии бихте сметнали за подходящи за популяризиране на местна културна традиция в района?
- 4) Потърсете в сайта на ЕС и намерете подходящи програми за финансиране, които да подкрепят финансово обект на културното наследство и спомените, традициите и ценностите около него, които считате за значими.
- 5) Предоставете план (финансов, архитектурен, маркетингов) за адаптивно повторно използване и включване на традиция от вашия регион в общността, като зачитате нейната свещена стойност.
- 6) Предоставете план за стратегическо популяризиране на това НКН

IV. Дидактически материали и инструменти

Тези насоки установяват модели за коучинг с принципа на InThrace „Интерпретация = $(З + Е) \times И$ “ (Знание + Емоционално въздействие, умножено по Интелектуална връзка), за да се поддържат културно обосновани резултати. Чрез вграждането на модела $З \times Е \times И$ в методологиите за коучинг, ние съчетаваме знанията, емоциите и интелектуалната връзка с конкретни дидактически материали, които правят практиката непосредствена.

Но цялостният подход взема предвид и другите три компонента: GROW, OSCAR и CLEAR. В GROW, К произтича от опции, информирани от управлението (ръководства/„шаблон за инвентаризация“, контролен списък за съгласие и карта на политиките), докато Е се активира чрез общностни разкази, заснети и разработени в светкавични демонстрации или клинични случаи; I се консолидира с критерии и размисъл, използвайки дневника $К \times Е \times I$, рубриката за качество и скалата за ангажираност в края (в стил OSCAR). В CLEAR, Е се осигурява чрез безопасно слушане и съвместно създадени правила за участие, операционализирани чрез микродоговора на сесията, ръководството на разбираем език и стълбата за обратна връзка за уважително валидиране; I е резултат от съвместно договаряне (видими норми на дъска - Miro/Excalidraw или флипчарт), което закрепва интерпретациите и решенията. В OSCAR, К се основава на изходни данни (скали от 1 до 10, записана начална линия в опростена форма), а I се материализира чрез мащабиране и преглед чрез Платното за планиране на действията, дневници с доказателства (съгласувани артефакти), бързи анкети и ретроспективни цикли.

По този начин всяка методологична стъпка е пряко свързана с инструменти и поддръжка - като например шаблони за попълване, табла за сътрудничество, контролни списъци за универсално проектиране (UDL), рубрики, дневници за размисъл и нискотехнологични алтернативи - които гарантират, че К (строгост), Е (смисъл) и I (критично мислене) се случват по видим, приобщаващ и измерим начин.

Сравнени рамки

Следната матрица предоставя бързо, паралелно сравнение на три широко използвани коучинг модела - GROW, CLEAR и OSCAR - така че Обучителят да може да избере подхода, който е по-ефективен за неговия/нейния учебен процес. Обучителят може да прочете всеки ред, за да види целта, кога да се използва, подробния поток стъпка по стъпка и примерни подкани за коуч/участник, както и типични капани и вариации при индивидуално спрямо групово обучение.

Обучителят може да го използва при планирането, за да съобрази модела със своя сценарий (например, чувствителни теми → CLEAR; крайни резултати с ограничен срок → GROW; проследяване на напредъка → OSCAR), както и по време на сесиите, за да поддържа фокуса на фасилитатора.

Матрицата също така подтиква коуча да вгради K×E×I - опции за заземяване в Знанието, да изведе наяве Емоцията чрез истории и безопасно слушане и да укрепи Интелектуалната връзка с критерии, мащабиране и рефлексия. Третирайте я като жив ориентир: започнете с един модел, смесвайте елементите, когато нуждите се развиват, и винаги съчетавайте с приобщаващи практики (UDL проверки, разбираем език, мултимодални инструменти и други). Таблица 11 представя рамките за коучинг.

Таблица 11: Накратко рамки за коучинг

Рамка	Цел	Най-добър кога	Поетапно ръководство	Подкани на треньора	Подкани за участниците	Капани	1:1 срещу групови вариации
РАС-ТЕЖ	Напредък, ориентиран към целите	Ясни цели; ограничено време	Goal → Reality → Option	„Какъв е важен резултатът за вашата	„Предвид нашите ограничения, кой	Прескачане към опции, слаб	В група създайте споделена цел;

	s Will	→	общност ?“	вариан т зачита съглас ието?“	ангажи мент	разпре делете подцел и за всяка роля

ЯСНО	Ориент ирани към взаимо отноше нията и етични	Делик атни теми, динам ика на общно стта	Contra ct → Listen → Explor e → Action → Revie w	„Какви споразу мения гарантир ат безопасн о участие? “	„Какви притес нения трябва да посочи м, преди да действ аме?“	Неясно сключв ане на договор и; пропуск ане на прегле д	В група, съвмес тно догова ряйте норми; използ вайте кръгов е на слуша не

ОС- КАР	Резулт ати + мащаб иране	Просл едяван е на напре дъка във време то	Outco me → Situati on → Choic es → Action s → Revie w	„Как ще разбере м, че сме на 7/10?“	„Кое малко действ ие ни повдиг а с една крачка? “	Надцен яване; няма базова линия	В групов а анкета с видим мащаб ; обсъде те микрод ействи я по двойки

Вграждане K×E×I : в **GROW** (K=опции, информирани от управлението; E=разкази на общността; I=критерии и размисъл), **CLEAR** (E=безопасно

слушане; I=съвместен договор), **OSCAR** (K=базови данни; I=мащабиране и преглед).

Как да (скриптове и стъпки)

Този раздел превръща рамките в практически стъпки, които треньорът може да приложи незабавно. За всеки етап - договаряне (CLEAR), поставяне на цели (GROW/OSCAR), сканиране на реалността, проектиране на опции, ангажираност и преглед - треньорът ще получи кратки сценарии, времеви насоки и примерни подкани както за индивидуален, така и за групов формат.

Всяка стъпка е свързана с предложените дидактически инструменти (например карта за микродоговор, контролен списък за съгласие, дневник K×E×I, платно за планиране на действия и анкети за мащабиране) и включва приобщаващи елементи (разбираем език, проверки по UDL и мултимодални опции).

Треньорът може да използва сценариите дословно в началото, след което да адаптира тона и дълбочината към контекста - особено за чувствителни теми. Треньорът може да започне с договора за безопасност на CLEAR; крайните срокове се основават на GROW; многоседмичният напредък използва мащабирането и прегледа на OSCAR.

- **Договорно договаряне (CLEAR):** „Ще използваме изявления от първо лице, ще ограничаваме имената и ще правим паузи върху всеки елемент, който рискува да наруши съгласието“
- **Поставяне на цели (GROW/OSCAR):** „До 4-та седмица да се създаде одобрен от общността едностраничен запис за инвентаризация на ICH + аудио откъс“
- **Сканиране на реалността:** „Кои политики/регистри са от значение за този елемент?“ (връзка към национални регистри; контекст на ЕС; национален контекст)
- **Опции:** „Какви нискотехнологични + дигитални пътища съществуват? (аудио, снимка, скица, карта)“
- **Воля/Действие:** „Кой какво прави до петък; какви доказателства отиват в споделения архив?“
- **Преглед:** „Какво научихме за управлението или съгласието, което трябва да документираме?“

С тези скриптове и стъпки, Обучителят може да започне просто, да изпълни плана и да го повтаря видимо. Той/тя може да закотви всяко движение в К×Е×І (строгост, смисъл, критично мислене), да поддържа безопасността и съгласието чрез договори в стил CLEAR и да превърне намеренията в действия с ангажименти и мащабиране по GROW/OSCAR. Обучителят винаги трябва да се опитва да улавя леки доказателства в движение, като например рубрики, бързи анкети и снимки на артефакти, наред с други. Обучителят може да поддържа готови нискотехнологични резервни копия и може да отбележи едно подобрене, което да тества следващия път.

Когато контекстът се промени, като например заинтересовани страни, ограничения или чувствителност, Обучителят се връща към сигналите за решение, ремиксира задачите на учениците и предоговаря. Целта не е перфектно изпълнение; тя е надежден, приобщаващ напредък, който Обучителят може да докаже и подобри.

Избор на методология (Дърво на решенията – обикновен текст)

Това дърво на решенията в обикновен текст е бърз диагностичен инструмент, който помага на коуча да съобрази коучинг подхода с реалната ситуация. Обучителят започва със сканиране за чувствителност (идентичност, власт, съгласие), за да реши дали първо се нуждае от кратък CLEAR договор. Ако резултатът е ограничен във времето с конкретен продукт, Обучителят се насочва към GROW модела.

Ако Обучителят трябва да проследи напредъка в продължение на няколко седмици, Обучителят използва OSCAR с мащабиране и редовни прегледи. Много сесии включват смесени подходи: CLEAR за безопасност, GROW за фокус и OSCAR за поддържане на инерцията. Във всеки разклонение Обучителят прилага К×Е×І - основни избори в Знанието, кани Емоцията чрез история и уважително слушане и изостря Интелектуалната връзка с критерии, мащабиране и рефлексия.

- 1. Темата чувствителна ли е или е свързана с идентичността?**
Първо → ЯСНО (договор и безопасност)
- 2. Резултатът ограничен ли е във времето и има ли ясен конкретен резултат?** → **РАСТВАНЕ** за фокус

3. **Нуждаете ли се от видим напредък в рамките на седмици?** → **OSCAR** с мащабиране и прегледи
4. **Смесени нужди?** → Start **CLEAR** (5–8 мин), след това **GROW/OSCAR** за планиране и проследяване

Обучителят може да използва дървото на решенията като компас. Обучителят може да започне там, където контекстът го изисква, често с кратък договор CLEAR, след което може да премине към GROW, за да фокусира действието, и OSCAR, за да поддържа инерцията и да докаже напредъка. Обучителят държи К×Е×І в ползрението си във всеки клон: избор на основи в Знанието, уважение към Емоцията чрез безопасно слушане и общностни разкази и укрепване на Интелектуалната връзка с ясни критерии, мащабиране и рефлексия.

Ако условията се променят (заинтересовани страни, чувствителност, време), Обучителят може да преразгледа дървото на решенията, да преработи своите подкани и да склучи нов договор. Победата не е в избора на „перфектен“ модел - тя е в постигането на приобщаващ, етичен напредък, който Обучителят може да покаже и подобри.

По-долу е дадено практическо ръководство, което прилага **дървото на решенията (Избор на методология)** към **практики за устойчив туризъм по отношение** на сценарии за НКН и участие на общността (казус Фадос; четири 60-минутни урока).

Всеки мини-казус илюстрира точките на разклонение (чувствителност, обвързани с времеви рамки резултати и многоседмично проследяване), избраната(ите) рамка(и) и точните движения, подкани и артефакти, съобразени с плановете на уроците (глава 12).

Table 12: Selector Table - Fado Music Scenarios → Framework Path

Сценарий (от Глава 6)	Клон на ключовото дърво на решенията	Път на рамката	Защо този път	Основни резултати

L1 Evidence Sprint ICH върху основите на фадото	Ниска чувствителност; проект с ограничен срок	РАСТЕЖ	Ясна доставка от 20–25 фута (маркери на картата)	6–8 маркера за ICH; бележки от 150 думи; маркировки за карта; споделяне от връстници
Ролева игра „Власт-Интерес“ на ниво 2 (Хартата на Фадото)	Висока чувствителност (власт, съгласие)	CLEAR GROW →	Първо договор за безопасност, след това клаузи в плана и следващи стъпки	Микродоговор; 8–10 клаузи от устава; собственици за преразглеждания
L3 Теория на промяната Canvas	Средна чувствителност; напредък в продължението на няколко седмици	GROW OSCAR →	Задайте резултати, след което ги мащабирайте/преглеждате през седмиците	ToC canvas; 6+ индикатора; базова линия и скала за напредък от 1 до 10
L4 Лаборатория за оценка на риска и безопасността	Висока чувствителност (комодификация, заснемане)	CLEAR OSCAR →	Безопасността и нормите са на първо място; проследявайте ключовите показатели за ефективност на смекчаване	Safeguard pack; 5 risks→5 safeguards; KPI dashboard sketch

			на последниците във времето	

По-долу е даден **планът на курса за четирите практики за устойчив туризъм, свързани с нематериалното културно наследство и участието на общността, използващ казуса Фадо**. Всеки план е готов за изпълнение, включително конкретни инструменти, нискотехнологични резервни решения, достъпност, поверителност и събиране на доказателства. Времето е посочено за 60-минутна сесия.

Клас 1 - Спринт за доказателства на ICH (Картографиране на маркери за фадо)

Цел (резултат до края на учебния час)

- Екипите изготвят 6–8 маркера за културно наследство (бележки от 150 думи + маркировки за карта) с основно записано съгласие.

Основен ИКТ стек

- Data capture: Google Forms → Google Sheets
- Визуализация: Google My Maps (или ArcGIS Online)
- Бяла дъска: Excalidraw или Miro (режим с ниска честотна лента)
- Файлово хранилище: Споделен диск/OneDrive с разрешения за достъп до папки
- Достъпност: Субтитри на живо (Zoom/Meet) + автоматична транскрипция

Край на представлението (60')

1. (5') Начало и микродоговор (поверителност, съгласие). Бърза анкета (Slido/Zoom) за потвърждаване на съгласието
2. (8') Демо: примерен маркер (K×E×I) на споделена дъска; показване на полетата на формуляра.
3. (20') Работа в екип: всеки екип изпраща маркери чрез формуляр (полета: Местоположение, Описание от 150 думи, Етикети, Полета за отметка „Съгласие“)

4. (12') Създаване на карта: импортиране на отговори от формуляри от Таблицы → Моите карти; екипите поставят/коригират маркери; добавяне на един подкрепящ цитат/изображение за всеки маркер с източник
5. (10') Разходка в галерията: споделяне на екрана на картата; 1 минута на отбор; бързи емоджи реакции в чата
6. (5') Моментна снимка на доказателствата: експортиране на CSV + връзка към карта; микро-анкета (3 елемента) за релевантност и яснота

Оценка и доказателства

- Лист с маркери (рубрика за пълнота и качество 1–4)
- My Maps layer (pins ≥ 6 per team)
- Резултати от микро-проучване (ниво на реакция)

Достъпност и приобщаване

- Предоставете само текстов шаблон (DOC/PDF), отразяващ формуляра
- Алтернативен текст за изображения; фонове на таблото с висок контраст; навигация с клавиатура

План Б (без/нискотехнологичен)

- Разпечатана карта + лепящи се листчета; заснемете със снимка от телефона → качете по-късно
- Офлайн DOC шаблон; треньорът въвежда данни в Таблицы след час

Клас 2 - Ролева игра „Власт и интерес“ (Хартата за преживяване на фадо)

Цел

- Изготвяне на 8–10 клаузи от устава (съгласие, етикет при записване, правоспособност, споделяне на ползите) с признаване на ролите и гласуване на приоритетите

Основен НКН пакет

- Бяла дъска: Miro/Excalidraw (колони за всеки заинтересован участник)
- Гласуване: Анкети в Slido/Zoom (класирани или с множествен избор)
- Съвместно редактиране: Google Docs/OnlyOffice с режим на предлагане
- Записи: История на версиите + експортиране в PDF формат

Край на представлението (60')

1. (5') Слайд с ясен микродоговор; анкета с 1 въпрос „Съгласни ли сте с нормите?“ (Да/Все още не - попитайте)
2. (10') Подреждане на ролите на бяла дъска: колони = Певец, Собственик на къща, Музей, Туроператор, Град; участниците добавят нужди/притеснения като лепящи се листчета
3. (20') Изготвяне на изречения в споделен документ (по едно на изречение; предоставена е основа на изречението). Определете „собственик на изречението“ (инициали)
4. (10') Анкета за приоритизиране на най-важните 8–10 клаузи; показване на резултатите; обсъждане на евентуални напрежения, свързани с червени флагове
5. (10') Последна корекция в Дос (Предложение), добавяне на поле „Прилагане“ за всяка клауза.
6. (5') Експортиране на v0.9 в PDF; определяне на собственици за v1.0 преди следващия час

Оценка и доказателства

- Документ с проследяване на промените, отчет за анкета, екранна снимка на борда на заинтересованите страни
- Критерии за качество (яснота, приложимост, наличие на FPIC, баланс между заинтересованите страни)

Достъпност и приобщаване

- Предоставете клаузи на разбираем език; двуезичен речник, ако е необходимо
- Предлагайте приноси „само в чат“ за контексти с ниско ниво на звук

План Б

- Хартиени картички с клаузи и стикери с точки за гласуване; сканирайте с телефона си; треньорът съставя документа след часа

Клас 3 - Теория на промяната (Индикатори и ползи)

Цел

- Изградете ToC платно с ≥ 6 индикатора, собственици, базови линии и първи запис в OSCAR скалата от 1 до 10

Основен ИКТ стек

- База данни: Понятие или таблица (таблици: Резултати, Индикатори, Собственици)
- Табло за управление: Looker Studio/Metabase (чете от Таблици/CSV)
- Възлагане на задачи: Trello/Planner с крайни срокове и „Определение за готово“
- Скала за заснемане: Бърз Google формуляр (индикатор, дата, оценка 1–10)

Край на представлението (60')

1. (7') Показване на шаблон за съдържание (споделяне на екрана) + един работен пример
2. (18') Разделени елементи запълват таблицата с понятия/въздушни ресурси: Входи → Дейности → Изходи → Резултати → Въздействие; добавете име на индикатора, единица, собственик, честота
3. (10') Отчитане на изходното ниво чрез формуляр (1–10) за два приоритетни индикатора на екип
4. (15') Автоматично обновяване на таблото за управление за показване на базови линии; обсъждане на „целеви делти“ и каданс на измерване
5. (10') Създайте Trello карти за следващите две действия за всеки индикатор (собственик, краен срок, връзка към доказателства)

Оценка и доказателства

- Записи в базата данни на съдържанието (експортируем CSV)

- Отговори на формуляри (базови)
- Екранна снимка на таблото за управление: табло със задачи с назначени собственици

Достъпност и приобщаване

- Предоставете съдържанието в табличен формат DOC; уверете се, че всички връзки са достъпни с клавиатура
- Използвайте четливи шрифтове и ключови показатели за ефективност, подходящи за хора с далтонизъм.

План Б

- Хартиено платно за съдържание; ръчна таблица за преброяване на базовите линии; треньорът въвежда дигитално след час

Клас 4 - Риск → Лаборатория за предпазни мерки (KPI и внедряване)

Цел

- Създайте пакет за предпазни мерки: 5 приоритетни риска, всеки от които е свързан с 1 предпазна мярка, 1 ключов показател за ефективност (KPI), праг и дата на преглед; създайте цикъл за обратна връзка при леки инциденти

Основен ИКТ стек

- QR обратна връзка: Google Form (анкета „сигнал“ с 3 елемента) с QR кодове за физически пространства
- Лист с ключови показатели за ефективност: Условно форматиране (червени/кехлибарени/зелени прагове)
- Месечен отчет: Автоматично генериран PDF файл от Looker Studio/Sheets
- Хранилище: Структурирани папки (Година/Месец/Защитни мерки)

Край на представлението (60')

1. (5') ЯСНО напомняне: позиция без обвинения; обществената дейност като водеща звезда

2. (15') Екипите попълват таблицата Риск→Предпазни мерки в споделен лист (колони: Риск | Предпазни мерки | Ключов показател за ефективност (KPI) | Праг | Собственик | Дата на преглед)
3. (10') Генерирайте QR кодове за формуляра за микрообратна връзка (напр. табела „Уважавайте тишината“); поставете ги в споделен слайд
4. (15') Таблица с ключови показатели за ефективност: задаване на условно форматиране и тенденции за малки блещукащи линии; съгласуване на честотата на събиране на данни
5. (10') Автоматичен отчет: създаване на проста страница в Looker Studio, която чете таблицата; експортиране на примерен PDF файл; задаване на напомняне в календара за месечен преглед
6. (5') Заключение: всеки екип посочва един ключов показател за ефективност (KPI), който най-добре защитава агенцията, и защо

Оценка и доказателства

- Попълнен лист за предпазни мерки; линк към QR формуляр и примерни сканирания; примерен PDF отчет
- Рубрика (пълнота, измеримост, релевантност за защитата)

Достъпност и приобщаване

- Предоставете разпечатваеми листове за обратна връзка (ако нямате смартфони); позволете изпращането на гласови бележки по-късно
- Уверете се, че QR плакатите са с големи шрифтове и висок контраст

План Б

- Ръчно отчитане на инцидентите на хартия; месечно телефонно проучване; по-късно дигитализиране

Междукласово управление на ИКТ (отнася се за всички)

Поверителност и съгласие

- Формулярите включват изрични квадратчета за отметка (аудио, изображение, публично споделяне); споделянето по подразбиране = ограничено

- Псевдонимизирайте имената на участниците (инициали); съхранявайте само необходимите данни; прилагайте лиценз Creative Commons, където е уместно (напр. CC BY-NC)

Достъпност

- Субтитрите са активирани; преписите са споделени; PDF файловете са текстови и удобни за четене от екрана; всички изображения съдържат алтернативен текст.

Хигиена на данните и архивиране

- Седмичен експорт на CSV/PDF файлове с ключови артефакти (Формуляри, Таблици, Документи, Табла за управление)
- Един собственик на артефакт; конвенция за именуване на папки: YYYY-MM_ClassX_Artifact

Автоматизация на осветлението

- Form → Sheet triggers “thanks” email with next steps
- Планиран месечен имейл със снимка на таблото за управление до заинтересованите страни

Формуляри за използване

А) Маркер (Клас 1) – Списък с полета на формуляра

- Местоположение/Квартал; Описание от 150 думи; Етикети (инструмент/пространство/етикет/...); Цитат (по избор); Връзка към изображение (по избор); Съгласие: аудио [Д/Н], изображение [Д/Н], публично споделяне [Д/Н]

Б) Основа на клаузата (клас 2)

- „За да защити [практиката/хората], [заинтересованата страна] се съгласява да [действие/ограничение]. Прилагане: [как/кога/от кого]“

В) Запис на индикатора (клас 3)

- Индикатор | Единица | Собственик | Честота | Базово ниво (1–10) | Цел (1–10) | Дата на следващ преглед | Връзка с доказателства

D) Риск→Ред за предпазни мерки (Клас 4)

- Риск | Предпазна мярка | Ключов показател за ефективност (KPI) | Праг (R/A/G) | Собственик | Източник на данни | Дата на преглед | Бележки

Мини контролни списъци

Достъпност на ИКТ (за всеки клас)

- Субтитрите са включени; преписът е запазен
- Визуализации с висок контраст; наличен алтернативен текст
- Връзки и формуляри, удобни за работа с клавиатура
- Предоставена е алтернатива за ниска честотна лента

ИКТ доказателства и последващи действия

- Експортиран артефакт (CSV/PDF/линк към карта)
- Рубриката е приложена и е регистрирана
- Собственик + зададена дата на падежа
- Следващата среща за преглед е насрочена

Обосновка от един ред

Вграждането на ИКТ на всяка стъпка прави **CLEAR** видим (цифрови норми и съгласие), **GROW** - удобен за изпълнение (шаблони за попълване, анкети, табла) и **OSCAR** - измерим (скали, табла за управление, планирани прегледи) - като същевременно запазва поверителността, достъпността и нискотехнологичните резервни варианти на преден план.

Въведение в курса с примери, базирани на диагностични инструменти

Следните примери и сценарии за обучение показват как да се използва рамката InThrace в реални ситуации. Надграждайки върху теорията, структурата на обучение и шаблоните за планиране от по-рано, тези примери демонстрират как нематериалното културно наследство (НКН) може да премине от теория към практическо, рефлексивно и общностно базирано обучение. Ръководството посочва, че учителите правят повече от това просто да споделят информация. Те помагат за свързването на знанията за наследството с гражданската ангажираност, креативността и критичното мислене.

Дейностите тук са гъвкави модели, а не фиксирани планове за уроци. Те вдъхват живот на подхода InThrace, като свързват Знание, Емоционална ангажираност и Интелектуална връзка (K×E×I) чрез уроци, групово работа и решаване на проблеми в реалния свят. Тези методи използват елементи от рамките за коучинг CLEAR, GROW и OSCAR, заедно с приобщаващи стратегии за преподаване, за да гарантират, че обучението е етично, включващо участието и е подходящо за различни класни стаи и учаци.

Тези примери насочват тренъорите да използват ресурсите на InThrace по организиран начин, като свързват глави от наръчника, казуси, интервюта, видеоклипове и дигитални ресурси чрез системата за номериране и онлайн пътеки за обучение. Този метод помага за свързването на теорията с практиката, така че участниците могат да преминат от изучаване на концепции за наследство към създаване на реални проекти и образователни материали.

Примерите за курсове обхващат различни теми, образователни нива и области. Те могат да се фокусират върху туризъм, идентичност, политическа комуникация, опазване или дигитално наследство, но всички те целят да помогнат на учащите се да станат етични, замислени и социално отговорни. Целта е учащите се да интерпретират, защитават и включват НКН в днешните общности и в цяла Европа по устойчив начин. Курсове като „Междуетнически отношения“, „Политически връзки с обществеността“ и накрая „Културно наследство, туризъм и общество“ са представени по-долу като примери.

А. Курс: Междуетнически отношения

1. Обща информация:

Елемент	Описание
Курс	Междуетнически отношения
Тема	Нематериално наследство и етническа идентичност
Казус	Секейската идентичност между междуетнически конфликт и съвместно съжителство
Продължителност	100 минути

Формат на преподаване	Семинар / Интерактивна работилница
Подход към преподаването	CLEAR + GROW + OSCAR, интегрирани с K×E×I
Целева група	Студенти с бакалавърска/магистърска степен по социални науки, културно наследство, етнология, политически науки / семинари за обучение през целия живот за стажанти от различни организации (музеи, общини, културни сдружения)
Основна компетентност	Критичен анализ на конструирането на идентичност чрез никое културно наследство (НКН)

2. Цели на обучението

До края на урока, учениците/обучаемите ще могат да:

- Обяснете как нематериалното наследство допринася за запазването на идентичността на Сekeли.
- Анализирайте връзката между етническата идентичност, съвместното съжителство и междуетническото напрежение.
- Оценете ролята на музеите и културните институции в опазването на идентичността.
- Приложете принципите на интерпретация K×E×I към реален случай на междуетническо наследство.
- Критично разсъждаване върху политиката на идентичността и културното представителство в съвременна Европа.

3. Методологична рамка

Основна рамка: CLEAR

Използва се, защото темата е:

- базиран на идентичност
- политически чувствителен
- емоционално натоварен

Поддържащи рамки: GROW

Използва се за:

- определяне на учебни цели
- генериране на решения
- предлагане на стратегии за наследство

Поддържащи рамки: OSCAR

Използва се за:

- отражение
- партньорска оценка
- мащабиране на разбирането и ангажираността

4. Интегриране по метода K×E×I

Компонент	Приложение в клас
Знания (З)	Исторически контекст, музеи, проблеми с преброяването, форми на наследство
Емоционално въздействие (Е)	Общностни разкази, поклоннически традиции, символи, истории за идентичност
Интелектуална връзка (I)	Дебат, размисъл, анализ на политики, сравнение, мащабиране

5. Материали и дигитални инструменти

Дигитален

- Дъска Miro / Excalidraw
- Ментиметър или Слайд
- Работен лист за съвместна работа в Google Документи
- Падлет за размисли
- Google Карти / Моите карти (по избор)

Нискотехнологична алтернатива

- Печатни откъси
- Лепящи се бележки
- Хартия за флипчарт

- Цветни маркери

Достъпност

- Инструкции на разбираем език
- Визуално + текстово съдържание
- Слайдове с висок контраст
- По избор устно или писмено участие
- Видеоклипове със субтитри, ако се използва мултимедия

6. Подготовка преди клас

Студентите/стажантите получават:

- PDF файл с казуса
- 3 насочващи въпроса
- кратка задача за размисъл: „Какви културни традиции или символи допринасят за вашето собствено чувство за идентичност?“

7. Ход на урока (50 минути)

Фаза 1 – ЧИСТО договаряне и безопасно пространство (10 мин.)

Цел

- Създайте етични и уважителни условия за дискусия

Сценарий за тренинг

- „Днес обсъждаме идентичност, наследство и етническо съвместно съществуване. Ще използваме изказвания от първо лице, ще уважаваме различните гледни точки и ще избягваме стереотипите.“

Дейности

- Съвместно създаване на правила за участие
- Стажантите анонимно изпращат едно притеснение/въпрос чрез Mentimeter

ЯСНИ елементи

- Договор
- Слушай

К×Е×И

- К = знание
- Е = емоционална безопасност
- Аз = съвместно създадени норми

Фаза 2 – Активиране на контекста и знанията (15 мин.)

Кратко участие от учителя

Теми:

- Идентичността на Székely и Трансилвания
- Административна асимилация в унгарската етническа група
- Форми на нематериално наследство
- Поклонение в Шумулеу Чук
- Музеите като институции за идентичност
- Визуални материали
- Символи на Секели
- Народни носии
- Музейни снимки
- Карта на наследството

Бърза анкета: „Може ли нематериалното наследство да съхранява идентичността по-ефективно от политическата автономия?“

Фаза 3 – Сканиране на реалността и групов анализ (15 мин.)

Групова работа

Студентите/стажантите работят в 3 екипа:

Групов	фокус
Група 1	Практики, свързани с нематериалното наследство
Група 2	Музеи и институционално опазване
Група 3	Междуетническо съвместно съществуване и напрежение

Всяка група получава:

- откъси от казуса
- работен лист К×Е×І

Примерни подкани

Знание

- Какви исторически процеси са оформили идентичността на Сekeли?

Емоционално въздействие

- Кoi традиции създават принадлежност?

Интелектуална връзка

- Как наследството може да укрепи съвместното съществуване, без да задълбочава разделението?

Фаза 4 – РАСТЕЖ: Опции и решения (15 мин.)

Цел

- Разработете практически стратегии за съвместно съществуване, основани на наследството

Задача

- Всяка група разработва: „Една инициатива, която насърчава както запазването на идентичността, така и междуетническият диалог“

Примери:

- межкултурна музейна изложба
- двуезичен дигитален архив
- проект за устна история
- съвместен фестивал на наследството
- работилница за разказване на истории за младежи

Етап	Въпрос
Цел	Какъв социален резултат искаме?
Реалност	Какви напрежения/ предизвикателства съществуват?
Опции	Какви инструменти за наследство могат да помогнат?
Уил	Какви конкретни действия биха могли да бъдат приложени?

Фаза 5 – OSCAR Reflection & Scaling (15 мин.)

Представяне

- Всяка група представя своето предложение (по 3 минути).

Въпроси за размисъл по програмата „Оскар“

Резултат: „Как би изглеждало успешното съвместно съществуване?“

Ситуация: „Какви пречки съществуват днес?“

Избори: „Кои ресурси за наследство са най-ефективни?“

Действия

„Какво трябва да направят институциите след това?": Преглед

„Какво научихме за идентичността и наследството?": Упражнение за мащабиране

Студенти/стажанти оценяват: „Колко силно нематериалното наследство може да подпомогне мирното съвместно съществуване?“

Скала: 1–10 и резултати, показани на живо

Фаза 6 – Обсъждане и размисъл (10 мин.)

Дневник за индивидуални размисли. Учениците отговарят:

- Какво те изненада най-много?
- Кой елемент от наследството ви се стори най-силен?
- Може ли запазването на идентичността да съществува едновременно с интеграцията?
- Каква роля трябва да играят университетите и музеите?

8. Оценка

Критерий	Метод
Критичен анализ	Групова дискусия
Приложение на К×Е×І	Работен лист
Участие	Размисъл + дебат

Творчество	Предложена инициатива
Етична осъзнатост	ЯСНИ норми за участие

9. Събиране на доказателства

Артефакти

- Износ на дъски Migo
- Дневници за размисъл
- Снимки на екрана от анкетата
- Групови работни листове
- Предложения за действие

Проследяване на ОСКАР

Учениците завършват:

- базово разбиране (начало)
- окончателно мащабиране (край)
- „Едно действие, което бих подкрепил“

10. Приобщаващи и етични елементи

ЯСНИ принципи за безопасност

- Доброволно участие
- Без есенциализъм на идентичността
- Уважително слушане
- Съгласие преди споделяне на лични преживявания

Интеграция с UDL

- Мултимодално участие
- Гъвкави изходи
- Визуално + устно + писмено ангажиране
- Нискотехнологични алтернативи

11. Предложени последващи дейности

- Сравнителен анализ: Секейска идентичност срещу каталунска идентичност срещу саамска идентичност
- Упражнение за картографиране на наследството: учениците документират местни маркери на нематериалното наследство

- Музейно сътрудничество: виртуално посещение на Националния музей „Секейли“
- Дигитално разказване на истории: кратък подкаст или интервю за културна принадлежност

12. Очаквано въздействие върху обучението

Учениците трябва да напуснат класа с:

- по-силно критично осъзнаване на междуетническата динамика
- разбирането на наследството като социален и политически инструмент
- практически опит в прилагането на образователни рамки, базирани на коучинг
- способност за свързване на идентичност, памет и културна политика

В. Курс: Политически връзки с обществеността

Упражнение – Дискурсивно конструиране на аргументи за защита на нематериалното наследство

Курс: Политически връзки с обществеността

Тема: Политическа комуникация и застъпничество за наследството

Заглавие на упражнението: „Защита на идентичността чрез политическа комуникация“

Продължителност: 45–60 минути

Цел на упражнението

Студентите/стажантите ще научат как политическите участници (министерства, местни власти, неправителствени организации, институции на ЕС, лидери на общности) изграждат публичен дискурс и убедителни аргументи в подкрепа на защитата и популяризирането на НКН.

Резултати от обучението

До края на упражнението учениците ще могат да:

- да се определи ролята на политическите участници в популяризирането на наследството
- изграждат убедителни публични аргументи
- използвайте емоционални, културни и политически рамки в комуникацията
- разберете как дискурсът формира обществената подкрепа за политиките в областта на наследството

Сценарий

Регионално правителство иска да стартира кампания за опазване на елемент от нематериалното наследство (традиционен фестивал, ритуал, занаят, диалект, музика, поклонение и др.)

Студентите действат като съветници по политическа комуникация, отговорни за създаването на убедително публично послание

Методологичен подход – модел K×E×I

Компонент	Приложение
Знания (З)	Стойност на наследството, културни политики, идентичност
Емоционално въздействие (Е)	Истории за общността, принадлежност, идентичност
Интелектуална връзка (I)	Политически спорове, устойчивост, гражданско въздействие

Поток на активността

Стъпка 1 – Определяне на заинтересованите страни (10 мин.)

Студентите/стажантите работят в малки групи

Всяка група представлява:

- Министерство на културата
- Кметство
- НПО
- Културна институция на ЕС
- Младежка организация
- Представител на малцинствената общност

Стъпка 2 – Дискурсивно конструиране (20 мин)

Всяка група подготвя кратко политическо/публично изявление (150–200 думи), в което аргументира защо елементът от наследството трябва да бъде защитен.

Дискурсът трябва да включва:

- културен спор,
- социален/общностен аргумент,
- аргумент за политическа/обществена ценност,
- емоционален апел.

Насочващи подкани

- Защо това наследство е важно?
- Какви рискове го заплашват?
- Защо публичните институции трябва да инвестират в това?
- Как укрепва идентичността и социалното сближаване?
- Как наследството може да допринесе за демокрацията, приобщаването и европейските ценности?

Стъпка 3 – Симулация на публична комуникация (15 мин.)

Групите представят своите твърдения като:

- пресконференции,
- предизборни речи,
- телевизионни интервюта,
- парламентарни интервенции.

Размисъл и обсъждане (10 мин.)

Въпроси за дискусия:

- Кои аргументи бяха най-убедителни?
- Емоционалните или политическите аргументи свършиха по-добра работа?
- Как политическият дискурс може да повлияе на политиките за наследство?
- Кога дискурсът за наследството може да стане изключващ или политизиран?

Критерии за оценка

Критерий	Фокус

Яснота на аргументацията	Логическа структура
Убедителна комуникация	Емоционално и риторично въздействие
Политическа значимост	Връзка с публичната политика
Използване на K×E×I	Знание, емоция, критично мислене
Творчество	Стил на комуникация

Допълнително разширение

Студентите могат допълнително да създават:

- слоган на кампания в социалните медии
- прессъобщение
- политически плакат
- или кратък видео сценарий, популяризиращ елемента на наследството

Освен това, следва друг подробен план по темата „Наследство, туризъм и общество“, който треньорът може да използва.

С. Курс: Културно наследство, туризъм и общество

1. Обща информация

Елемент	Описание
Курс	Културно наследство, туризъм и общество
Тема	Разбиране на наследството в контекста на туризма и въздействието на туризма върху културата, икономиката и обществото
Казуси	Венеция, Мачу Пикчу, Кумровец, екомузей Ровин – Батана
Продължителност	2 сесии × 90 минути

Формат на преподаване	Семинар / Интерактивна работилница със смесено обучение
Подход към преподаването	CLEAR + GROW + OSCAR, интегрирани с K×E×I
Целева група	Студенти бакалаври/магистри по културно наследство, антропология, туризъм, културология, социология / семинари за обучение през целия живот за стажанти от различни организации (музеи, общини, културни сдружения)
Основна компетентност	Критичен анализ на въздействието на туризма върху наследството и разработване на стратегии за устойчив туризъм в областта на наследството

2. Цели на обучението

До края на урока учениците ще могат да:

- Разграничете материалното/нематериалното и движимото/недвижимото наследство.
- Обяснете как туризмът влияе върху опазването на наследството, идентичността и развитието на общността.
- Анализирайте икономическите възможности и социално-културното напрежение, създадени от туризма.
- Оценете комерсиализацията на наследството и нейните етични последици.
- Приложете принципите K×E×I към случаи, свързани с туристическото наследство.
- Разработете устойчиви и съобразени с общността стратегии за туризъм.

3. Методологична рамка

Основна рамка: CLEAR

Използва се, защото темата е:

- социално значими,

- чувствителен към стойността,
- свързани с идентичността и местното развитие,
- свързани с етични дилеми и гледни точки на заинтересованите страни.

CLEAR подкрепя диалога с уважение и съвместното обучение по отношение на туризма и наследството.

Поддържаща рамка: GROW

Използва се за:

- определяне на цели за устойчивост,
- проучване на туристическите реалности,
- генериране на решения за управление на туризма,
- разработване на практически инициативи.

Поддържаща рамка: OSCAR

Използва се за:

- отражение,
- взаимно обучение,
- оценка,
- увеличаване на ангажираността и разбирането на учениците.

4. Интегриране по метода K×E×I

Компонент	Приложение в клас
Знания (З)	Типологии на наследството, рамки на ЮНЕСКО, въздействие на туризма, казуси
Емоционално въздействие (Е)	Обществени преживявания, привързаност към наследството, натиск от туризма, местни разкази
Интелектуална връзка (I)	Дебат, анализ на политиките, планиране на устойчивостта, етично размишление

5. Материали и дигитални инструменти

Дигитални инструменти

- Moodle/eClass

- PowerPoint и мултимедийни презентации
- Дъски Miro или Padlet
- Ментиметър или Слайд
- Работен лист за съвместна работа в Google Документи
- Инструменти за картографиране на Google Maps / Heritage
- Кратки документални клипове и материали на ЮНЕСКО

Нискотехнологични алтернативи

- Отпечатани откъси от казуси
- Снимки на наследството
- Хартия за флипчарт
- Лепящи се бележки
- Маркери и работни листове

Достъпност

- Визуални и текстови материали
- Инструкции на разбираем език
- По избор устно или писмено участие
- Мултимедия с надписи
- Слайдове с висок контраст

6. Подготовка преди клас

Студентите получават:

- Материали за четене по Глава 4,
- кратки казуси (Венеция, Мачу Пикчу, Кумровец, Батана),
- три насочващи въпроса:
  1. Туризмът преди всичко възможност ли е или заплаха за наследството?
  2. Може ли наследството да запази автентичността си под туристически натиск?
  3. Каква роля трябва да имат общностите в планирането на туризма?

Задача за рефлексия:

„Кое място или традиция на наследството считате за значимо и как туризмът може да му повлияе?“

7. Ход на урока (2 × 90 минути)

Фаза 1 – CLEAR пространство за договори и обучение (15 мин.)**Цел**

- Създаване на условия за уважителна и критична дискусия

Учителски сценарий

„Днес ще изследваме как туризмът влияе върху наследството и общностите. Съществуват различни гледни точки и ще ги обсъдим с уважение, като същевременно вземем предвид икономическите, културните и етичните измерения.“

Дейности

- Правила за участие
- Анкета за очаквания за ментометрия

ЯСНО

- Договор
- Слушай

К×Е×И

- Е = безопасен диалог
- I = норми на сътрудничество

Фаза 2 – Активиране на контекста и знанията (25 мин.)**Мини-въведение от учителя****Теми:**

- Дефиниции и типологии на наследството
- рамки на ЮНЕСКО
- Наследство и идентичност
- Растеж на туризма
- Комерсиализация

Визуални материали

- Туристически изображения на Венеция
- Статистика за посетителите на Мачу Пикчу
- Снимки от Кумровец
- Материали на Екомузея „Батана“

Бърза анкета

„Може ли туризмът да защити наследството по-ефективно от самите политики за опазване?“

K×E×I

- K = концептуално знание
- E = емоционална ангажираност чрез примери

Фаза 3 – Сканиране на реалността и групов анализ (30 мин.)

Групова работа

Учениците формират четири групи:

Група Фокус

Група 1 Дефиниции и идентичност
на наследството

Група 2 Икономически въздействия

Група 3 Социални и културни
въздействия

Група 4 Устойчивост и управление

Всяка група получава:

- откъси от казуси,
- Работен лист K×E×I.

Примерни въпроси

Знание

- Какви ценности на наследството са налице?

Емоционално въздействие

- Как общностите възприемат туризма?

Интелектуална връзка

- Какви конфликти възникват между защитата и развитието?

Фаза 4 – РАСТЕЖ: Опции и устойчиви решения (30 мин.)

Цел

Разработване на стратегии за устойчив туризъм в областта на наследството

Задача

Всяка група предлага:

„Един туристически модел, който балансира опазването на наследството и ползата за общността.“

Примери:

- бавни туристически маршрути
- партиципативна музейна интерпретация
- туризъм, организиран от общността
- приложение за разказване на истории за наследство
- партньорства с местни производители

Етап на растеж	Въпрос
Цел	Какъв резултат се желае?
Реалност	Какви предизвикателства съществуват?
Опции	Кои туристически стратегии помагат?
Уил	Какви практически действия са възможни?

Фаза 5 – OSCAR Reflection & Scaling (20 мин.)

Презентации

Групите представят решения.

Въпроси за ОСКАР

Резултат

Как би изглеждал устойчивият туризъм?

Ситуация

Какви напрежения влияят върху наследството днес?

Избори

Кои инструменти са най-ефективни?

Действия

Какво трябва да направят институциите и общностите?

Преглед

Какво научихме?

Упражнение за мащабиране

Студентите оценяват:

„Доколко съвместими са туризмът и устойчивостта на наследството?“

Мащаб: 1–10

Фаза 6 – Обсъждане и размисъл (10 мин.)

Дневник за размисли:

- Какво те изненада най-много?
- Кое въздействие на туризма изглежда най-значително?
- Могат ли туризмът и автентичността да съществуват едновременно?
- Какви отговорности трябва да имат специалистите по туризъм и институциите, занимаващи се с културно наследство?

8. Оценка

Критерий	Метод
Критичен анализ	Групова дискусия
Приложение К×Е×І	Работни листове
Участие	Размисъл и дебат
Творчество	Предложение за туризъм

Етична осъзнатост	ЯСНИ норми за участие

9. Събиране на доказателства

Артефакти

- Експорт на Miro/Padlet
- Дневници за размисъл
- Снимки на екрана от анкетата
- Групови работни листове
- Предложения за стратегия за туризъм

Проследяване на ОСКАР

Учениците завършват:

- първоначално проучване на възприятията
- финално упражнение за мащабиране
- „Едно туристическо действие, което бих подкрепил“

10. Приобщаващи и етични елементи

ЯСНИ принципи за безопасност

- Доброволно участие
- Уважително слушане
- Без стереотипи за общностите
- Признаване на гледните точки на множество заинтересовани страни

Интеграция с UDL

- Мултимодално участие
- Гъвкави изходи
- Визуално + устно + писмено ангажиране
- Нискотехнологични алтернативи

11. Предложени последващи дейности

- Сравнителен анализ на въздействието на туризма в различни региони на наследството
- Упражнение по картографиране на местното наследство

- Посещение на институция за културно наследство или туристически обект
- Проект за дигитално разказване на истории за наследството и туризма
- Разработване на малко предложение за устойчив туризъм за местна общност

12. Очаквано въздействие върху обучението

Учениците трябва да напуснат класа с:

- по-силно критично осъзнаване на връзките между туризма и наследството
- разбиране на наследството като културен, социален и икономически ресурс
- практически опит с използването на образователни рамки, базирани на коучинг
- способност за проектиране на устойчиви и етично обосновани инициативи за туризъм в областта на наследството.

Операционализиране на теорията за самоопределение (SDT) & начин на мислене за растеж

Този раздел превръща теорията за мотивацията в практически коучинг стратегии. Ние затвърждаваме Теорията за самоопределение (ТСОД), като проектираме сесии, които защитават автономността (смислен избор на задача, роля или средство), изграждат компетентност (ясни критерии за успех, малки победи, навременна обратна връзка) и засилват свързаността (доверие, подкрепа от връстници и признание от общността). Успоредно с това, ние култивираме начин на мислене, насочен към растеж, като нормализираме продуктивната борба, използваме езика „все още не“ и третираме грешките като данни за итерация. Ще намерите прости лостове - табла за избор, скелетообразни шаблони, триади за коучинг от връстници, кръгове за анализ на грешки и кратки подкани за размисъл - които отговарят на индивидуални, групови и хибридни формати. Всеки лост е свързан с нашата K×E×I леща: стриктно Знание, смислена емоция и съзнателна интелектуална връзка. Използвайте тези движения, за да повишите ангажираността, без да добавяте сложност, така че участниците да напускат

всяка сесия с чувството, че са избрали това, че могат да го направят и че принадлежат тук.

- **Автономия:** избор на елемент/носител на НКН; незадължителни роли (изследовател, интервюиращ, редактор)
- **Компетентност:** шаблони за скеле; бързи резултати (например, бележка за инвентаризация от 150 думи)
- **Свързаност:** триади от връстници; съвместна оценка от общността; ритуали за признание
- **Сценарии за мислене за растеж:** „*Все още* не сме стигнали до там . Кой един подканен елемент подобрява нашата бележка за съгласие?“

Завършете всяка сесия с бърза проверка спрямо SDT и сигналите за мислене за растеж:

- Предложихме ли реален избор (автономия), дадохме ли възможност за видима победа (компетентност) и насърчихме ли връзката (свързаност)?
- Определихме ли усилията и грешките като стъпки към „все още не → следващо“?

Забележете едно конкретно подобрение (например, опростете критериите, добавете триада от връстници, съкратете циклите на обратна връзка) и насрочете възможно най-малкия брой повторения на тренировката преди следващата сесия. Имайте предвид K×E×I, като съчетаете строгото знание със смислена емоция и съзнателно интелектуално размишление, и регистрирайте доказателства (микро-анкети, рубрики, кратки размисли), така че мотивацията да не е лозунг, а премерен навик.

Микро-взаимодействия, които повишават ангажираността

Малките, добре премерени движения могат значително да променят цялата динамика на сесията. Микро-взаимодействията, като например 30- до 180-секундни проверки, изблици на обмисляне по двойки, емоджи или бързи анкети, рефлексивни паузи и стълби за обратна връзка от връстници, не само създават ритъм, но и повишават психологическата безопасност и поддържат

цикличното превключване на вниманието между вход и действие. Те са евтини и приобщаващи. Вижте примерите за микро-взаимодействия:

- **90-секундни проверки** („Една дума: как е енергията ти?“)
- **Помислете по двойки и споделете** върху етична дилема
- **Рефлексивни паузи** (60 seconds of silent writing → 2-minute debrief)
- **Стълби за обратна връзка от връстници:** Clarify → Value → Concerns → Suggestions

С течение на времето тези малки промени се натрупват, което води до по-високо участие, по-ясни артефакти и група, която очаква да мисли, допринася и да постига напредък заедно. Приобщаващ дизайн и достъпност (UDL проверки).

Направете всяка дейност използваема от самото начало от най-широк кръг участници, на различни езици, с различна честотна лента, устройства и сензорни/когнитивни профили, без специални заявки.

- **Прост език, мултимодални опции** (аудио/снимки/текст); когнитивно натоварване (разделяне на фрагменти; 20-минутни блокове); медийно съдържание с надписи; пътища само с клавиатура; документи, удобни за цветен контраст; скелетодни инструкции
- **Мини проверка на UDL** : „Включени ли са множество средства за *ангажиране* , *представяне* и *действие/изразяване* ?“
- Съответства на акцента на InThrace върху овластяването на общността, технологиите и целесъобразното управление

Използвайте следната матрица, за да определите нивото на адаптация, което трябва да се извърши:

Таблица 13: Профили на участниците → Адаптации

Профил	Тактики за фасилитиране
Новак	Конкретни примери: моделиране на един артефакт от край до край; вдвояване с напреднал партньор
Междинно ниво	Избор на инструменти: мини критични удари, фокусирани върху дълбочина и точност

Разширено	Водете аквариум; наставлявайте новаци; стандарти за доказателства
Интроверт	Тихо генериране на идеи → писмен чат → доброволен глас
Екстровеерт	Кръгове с ограничено време; задайте роля на „обобщаващ“
Дистанцион но/Хибридно	Ясен звук, субтитри, асинхронни табла и споделени шаблони
Многоезичен	Речници, визуални материали, двуезични подкани и помощници за превод по двойки
Нейроразно образие	Предвидим дневен ред; писмени + визуални инструкции; сензорни почивки; алтернативни режими на демонстрация

Архитектура на сесията и представяне на програмата

Този раздел превръща дизайна в действие, минута по минута. Ще намерите готови за употреба планове за 60- и 90-минутни сесии, както и динамика на четири сесии, всяка с ясни цели, материали, сценарии за коучинг, точки на контакт за ангажиране (включително проверки, работа по двойки и обсъждания) и леки моменти за оценка. Всяка сесия преплита К×Е×І (Знание, Емоция, Интелектуална връзка) с CLEAR за безопасност и норми, GROW за фокус и резултати и OSCAR за видим напредък. Вградените опции за План Б покриват технологични повреди, ниско участие и превишаване на времето, с нискотехнологични еквиваленти и достъпност, ориентирана към UDL, така че да можете да фасилитирате с увереност още днес.

План за 60-минутна сесия

- **Цели:** прилагане на К×Е×І към избран елемент от ІСН; създаване на чернова от 150 думи + контролен списък за съгласие
- **Дневен ред:**

1. Добре дошли и договор (микродоговор CLEAR) – 6 минути
  2. Мини-вход: К×Е×I с пример – 8'
  3. Разбивки: фрагмент на чернова на инвентара (шаблон) – 20 минути
  4. Стълба за обратна връзка от връстници – 3,6 метра
  5. Ангажименти (мащабиране по OSCAR) – 8 минути
  6. Затваряне и асинхронизиране на задачата – 6 минути
- **Материали:** шаблон за инвентаризация; контролен списък за съгласие; таймер; надписи.
  - **Примери за сценарий на трениора:**
    - „Договор: поверителен, изискващ първо съгласие, артефакти, собственост на общността.“
    - „Припомнете си: Интерпретация = $(3 + I) \times I$. Назовете вашите 3 (факти), вашата I (история) и как ще подканите I (въпроси/връзки)“
  - **Моменти на оценяване:** бележки от връстници; самооценка по скала (1–10)

План за 90-минутна сесия

- Добавя **сценарий за етика на живо (10')** и **демонстрация на инструмента** (бяла дъска/анкета) (10')
- плюс **мини ретроспектива (5')**
- Вложки „План Б“: офлайн работни листове, ако бялата дъска се повреди; SMS обратен канал, ако видеоконференцията се повреди

Динамика с четири сесии (двуседмично)

1. **Открийте и завършете** (ПРОЗРАЧИТЕЛЕН + К×Е×I грунд)
2. **Документация и дизайн** (GROW планиране; артефакт v1)
3. **Дебат и решение** (етичен аквариум; картографиране на управлението)
4. **Доставка и преглед** (преглед на OSCAR; публикуване в споделен архив с одобрение от общността)

Непредвидени разходи

- **Техническа повреда:** превключване към аудио на телефона; споделяне на статични PDF файлове; заснемане чрез чат

- **Ниско участие:** разпределете ротиращи се роли; използвайте 1-2-4-All; микро-избори
- **Превишаване на времето:** паркинг; добавете един елемент към форума за асинхронни приложения
- **Предизвикателна динамика:** задействане на договор; структурирано поемане на отговорност; частни регистрации

След всяка сесия, завършете с три ключови стъпки: препотвърдете договора (какво е проработило, какво се нуждае от корекция), запишете леки доказателства (напр. рубричен сегмент, скала 1–10, моментна снимка на артефакта) и очертайте следващата стъпка със собственика и датата. Ако контекстът се промени, отворете отново плана, опростете и възстановете микроритмите (кратки рефлексивни паузи и обратна връзка от връстници), които поддържат енергията висока. Целта не е строго спазване на сценария, а по-скоро надежден ритъм, включване и резултати: използвайте CLEAR за безопасност, GROW за действие, OSCAR за приемственост – винаги ръководейки се от K×E×I и UDL.

Интерактивни методи и инструменти (примери)

Този раздел е вашият набор от инструменти за фасилитиране с голямо въздействие.

Всеки метод - казус, ролеви игри, сократически спринтове, аквариум, светкавични демонстрации, договори за ангажимент, платна за планиране на действия, триади с коучинг от връстници, анализ на грешки и ретроспективни кръгове - се предлага с ясна цел, подготовка, стъпка по стъпка фасилитиране, примерни подкани за коуч/участник, очаквани артефакти, време, виртуални/присъствени адаптации, въпроси за обсъждане и показатели за успех.

Всички дейности са проектирани да бъдат UDL-съвместими (множество начини за ангажиране, достъп и отговор), съобразени с поверителността (с опции за изрично съгласие) и ИКТ (използвайки бели дъски, формуляри, анкети и табла за управление), с нискотехнологични еквиваленти (включително шаблони за хартия, точково гласуване и флипчартове).

Всеки метод изброява цел, подготовка, стъпки, подкани, артефакти, време, виртуални/присъствени опции, обсъждане и показатели за успех. Предоставени са нискотехнологични еквиваленти.

1. Казус на живо (дилема на ICH)

- **Цел:** отключване на напредък по реално предизвикателство за документиране/съгласие на ICH
- **Подготовка:** 1 отговорник за случая; 4–6 дискутиращи; таймер
- **Стъпки (20'):** 2' казус; 8' уточняващи въпроси; 6' препоръки; 4' размисли на собственика
- **Подкани:** Треньор „Какво е истинското ограничение - политика, време или съгласие?“; Участници „Какъв малък тест зачита отговорността на общността?“
- **Артефакт:** дневник на решенията + следващо действие
- **Показатели:** owner moves from $\leq 4/10$ to $\geq 6/10$ confidence (OSCAR scale)
- **Нискотехнологично:** хартиени карти + химикалка

2. Ролева игра: Съгласие и представителство

- **Цел:** репетиране на уважително интервюиране; смекчаване на предразсъдъците
- **Стъпки:** сдвояване А – интервюиращ, Б – общински служител; размяна; наблюдение.
- **Подсказки:** „Какви ползи/рискове възприемате?“
- **Успех:** и двете формулират условията за съгласие на разбираем език; обърнете внимание на червените линии

3. Сократов спринт със задаване на въпроси

- **Цел:** задълбочаване на Аз-а (интелектуална връзка)
- **Цикъл:** 3 кръга „Защо?“, „Какви доказателства?“, „Кой друг е засегнат?“

- **Артефакт:** прецизиран изследователски въпрос

4. Аквариум: Политика и управление

- **Цел:** да се открият мненията на множество заинтересовани страни относно регистрите, финансирането и управлението
- **Стъпки:** 3 във вътрешния кръг на дебата; външният кръг събира прозрения; ротация
- **Показатели:** ≥3 governance implications identified

5. Демонстрации на Lightning (Разказване на истории)

- **Цел:** да се покажат три начина за предаване на Е (аудио, снимка, мини-история)
- **Артефакт:** демонстрационно табло + връзки; по-късно използвано в учебни модули

6. Договори за ангажимент

- **Цел:** създаване на обществена отговорност за предоставяне на артефакти
- **Инструменти:** опростен формуляр с дата, резултат, свидетел/колега

7. Платно за планиране на действия

- **Цел:** планиране за следващите 2 седмици (кой/какво/кога/доказателства)
- **Показател:** процент на завършване; KQI: % с одобрение от общността

8. Триади за коучинг на връстници

- **Цел:** увеличаване на свързаността и плътността на обратната връзка
- **Структура:** coach ↔ coachee ↔ observer rotation; 15' cycles

9. Анализ на грешките (чернови на инвентаризацията на ICH)

- **Цел:** нормализиране и поука от грешки (напр. липсващи редове за съгласие)
- **Резултат:** контролен списък с често срещани клопки и как да се поправят

10. Ретроспективен кръг

- **Цел:** проверка и адаптиране на процеса на коучинг
- **Подкани:** „Старт/Стоп/Продължи“; „Какво научихме за овластяването на общността?“

Отнасяйте се към тези методи като към модулни градивни елементи: изберете най-лекия инструмент, който постига резултата, добавете една приобщаваща адаптация и дефинирайте най-малкото доказателство, което ще уловите. Ако нивата на енергия спаднат, преминете към микро-взаимодействие (като 90-секундно нулиране или бърза анкета); ако се появи сложност, върнете се към нискотехнологичната версия и продължете напред. Завършете всяка дейност с кратък анализ („Какво е проработило? Какво се променя следващия път?“) и определен ангажимент.

С течение на времето вашите записи - рубрикационни срезове, скали от 1 до 10, моментни снимки на артефакти - ще покажат кои инструменти осигуряват най-силно ангажиране и трансфер. Смесвайте, съчетавайте и адаптирайте, но останете закотвени в CLEAR (безопасност), GROW (действие), OSCAR (импулс) и K×E×I, така че всеки метод да води до приобщаващ, етичен напредък, който можете да докажете.

Могат да се използват няколко дигитални инструмента. Моля, използвайте тези, които са налични във вашия университет или в електронната библиотека на InThrace. Някои примери са:

- **Раздели за деца:** вградени стаи за видеоконференции; Zoom, Team, Jitsi,...
- **Бяла дъска:** Miro/Excalidraw; нискотехнологично: хартия A3
- **Анкети:** Анкети чрез Slido/Zoom; нискотехнологични: лепкави точки
- **Размисъл:** Padlet/Google Docs; нискотехнологични: индексни картички

- **Проследяване на навици:** проста електронна таблица; лични дневници

Мотивация и постоянство след сесията

Ученето има значение само ако се превежда на практика. Този раздел превръща „прозрението“ в „усвояване“ чрез проста система за учене към действие: разпределена практика (кратки, повтарящи се повторения), подтиквания (с ограничено време подкани и контролни списъци), дневници за размисъл (бележки K×E×I в минути), отчетност от колеги (триади и микро-прегледи), съгласуваност между мениджър/ръководител (ясни очаквания и доказателства) и скелета на навици (дефиниране на свършено, сигнали и награди). Ще получите 30/60/90-дневна стълбца за внедряване, готови за изпращане скриптове за съобщения и леко проследяване (скали 1–10, рубрикационни срезове, моментни снимки на артефакти). Всичко е съобразено с SDT [избор (автономия), видими победи (компетентност) и социална връзка (свързаност)], съвместимо с UDL и с ИКТ с нискотехнологични резервни варианти, така че напредъкът да остане приобщаващ, етичен и измерим.

План за трансфер от обучение към работа

- **Интервална практика:** 15-минутни седмични повторения (сценарий със съгласие; резюмета на разбираем език).
- **Междусесийни подтиквания:** календарни пингове с един рефлексивен въпрос („Какво се промени в разговора ви с общността тази седмица?“).
- **Дневници за размисъл:** раздели K/E/I + откъс с доказателства.
- **Отговорност от колеги:** триадни проверки; публикуване на „списък със задачи“, а не само на „задачи“.
- **Съгласуване между мениджър/ръководител:** инструктаж с цели и артефакти; определяне на очаквания за приложни резултати в преподаването.
- **Формиране на навици:** свързване на действията със съществуващите рутини (напр. качване в архив след час в рамките на 10 минути).

Стълба за внедряване (30/60/90) – Контролен списък

- **Първа сесия:** договор; задаване на резултат 1; създаване на споделена папка; планиране на триади.
- **30 дни:** 1 артефакт, публикуван със съгласие; експертната оценка е завършена.
- **60 дни:** модулът/пилотният проект е проведен; размислите върху управлението са регистрирани.
- **90 дни:** съставен казус; интегрирана обратна връзка от общността; планиране на следващата кохорта.

Измерване и доказателство за въздействието

В съответствие с компонента „Мониторинг и оценка“ и резултатите от програмата на InThrace, създадохме следните таблици (вижте по-долу), за да улесним самооценката.

Таблица 14: Матрица 2 – Нива на измерване и инструменти

Ниво	Резултати	Индикатори	Инструменти	Каденс
Реакция	Удовлетворено ст, възприемана релевантност	Оценки на сесиите; отворени коментари	3-елементно микроанкета	Всяка сесия
Учение	приложение на K×E×I; етика	Рубрични оценки за артефакти	Качество на тренийорската работа и критерии за трансфер	На ключови етапи
Поведение	Промени в преподаването; общностна практика	# преработени сесии; одобрения от общността	Протокол за наблюдение; преглед на портфолиото	30/60/90 дни
Резултати	Партньорства; Опазване на НКН	# документирувани елементи; съвместни	Табло за управление на програмата; казуси	Тримесе чно

събития; връзки с
политики

Таблица 15: Матрица на измерванията – Дейности → Метрики

Дейност	Метричен	Източник на данни
Казус	Повишаване на увереността; яснота за следващото действие	ОСКАР везна; дневник на действията
Ролева игра	Качество на съгласието	Рубрика; бележки на наблюдателя
Демонстрации на Lightning	Повторна употреба в клас	Планове на уроци; артефакти на LMS
Аквариум	Прозрения за управлението	Заснемане на дъската; бележки за размисъл
Платно за действие	Доставка навреме	История на версиите; регистрации

Рубрики (извадки)

- **Рубрика за качество на коучинга:** Договори; качество на въпросите; стъпки за приобщаване; разпределение на времето (скала 1–4)
- **Рубрика за участие:** Подготовка; принос; слушане; проследяване (1–4)
- **Рубрика за трансфер на знания:** Пълнота на артефактите; качество на съгласието; съответствие с общността; доказателства за употреба (1–4)

Елементи от анкетата (примери)

- „Днешната сесия ми помогна да приложа K×E×I към реален елемент от ICH“ (1–5)

- „Мога да заявя границите на нашето съгласие на разбираем език“ (1–5)

Протокол за наблюдение (треньор/връстник)

- Предварителен брифинг (цели), бележки на живо (използвани подкани, време за разговор), последващ брифинг (две силни страни, едно подобрене)

Управление на риска и етика

Разделът отразява акцента на InTHRACE върху управлението, стопанисването и етичните гаранции, които винаги трябва да се вземат предвид.

- **Поверителност и граници:** съхраняване само на необходимите данни; анонимизиране при споделяне; общностен контрол върху разпространението
- **Психологическа безопасност:** съвместно създаване на норми; възможност за отказване; предлагане на алтернативни задачи
- **Конфликт на интереси:** разкрити принадлежности (напр. организатори на фестивали).
- **Ескалация:** дефиниране на контакти за нарушения на данните, проблеми на участниците или културни спорове
- **Протокол за чувствителни теми:** STOP (Signal → Time-out → Options → Plan);
- **Задължителни контексти на докладване:** спазване на институционалното законодателство/политика; документиране на решенията

Културни и модални адаптации

Един размер не е подходящ за всички култури, часови зони, езици и начини на предоставяне. Този раздел показва как да адаптирате коучинга за межкултурни екипи, многоезични групи и дистанционни/хибридни/присъствени условия, без да губите яснота или приобщаване. Ще получите модели за планиране, съобразено с часовите зони, и асинхронни опции (предварителни брифинги, подкани за размисъл, отговори във форума), насоки за създаване на артефакти на разбираем и двуезичен език и съвети за локализиране на случаи, като същевременно поддържате споделени

стандарти. Ние закрепваме безопасността с CLEAR (норми и съгласие за съвместно договаряне), изпълняваме резултатите с GROW (ограничени във времето резултати) и поддържаме инерцията с OSCAR (мащабиране и периодични прегледи). През цялото време, имайте предвид K×E×I - обосновани избори в познанието за местния контекст и политика, уважавайте емоцията чрез разкази от общността и уважително слушане и изграждайте интелектуална връзка с прозрачни критерии и размисъл. Всички тактики са ориентирани към UDL и са базирани на ИКТ с нискотехнологични резервни варианти.

- **Межкултурни екипи:** избягване на хомогенизиране на „европейския характер“; поставяне на преден план на местните регистри и въздействието на националното законодателство; насърчаване на participative counterappearing counterappears counterappears to what become the „наследство“
- **Многоезични групи:** двуезични речници; визуални материали; преводачи от колеги
- **Дистанционно срещу хибридно срещу лично присъствие:** осигуряване на равнопоставеност на гласа (чат + микрофон); дублиране на съдържанието на форума в PDF формат; опционални асинхронни подавания
- **Модели, съобразени с часовите зони:** редуване на времето за сесии; асинхронна подготовка (5–7 дни); работно време на консултации
- **Опции за асинхронизиране:** предварително четене от **Наръчник** , **Модел** , **Ръководство** ; размисли от форума; гласови бележки; качване на артефакти

Тези насоки операционализират управлението/етиката на Наръчника, архитектурата K×E×I на Модела и плана на Наръчника за треньори и планове за коучинг, като гарантират, че преподавателите могат да провеждат приобщаващо, основано на доказателства коучинг, което подобрява интерпретацията, интеграцията и управлението на НКН в контекста на ЕС.

V. Оценка и обратна връзка

Оценката и обратната връзка гарантират, че коучингът на InThrace остава стриктно, смислено и приложимо в преподавателската и обществената

практика. Обучителите се насърчават да провеждат оценката като непрекъснат цикъл в три момента:

1. Преди курса (диагностика): установете основните знания на участниците, предишния им опит с НКН, дигиталната им готовност и очакванията им
2. По време на курса (формативно): наблюдавайте ангажираността и ученето в действие, коригирайте темпото и методите и предоставяйте обратна връзка
3. След курса (обобщаващ + трансферен): проверете развитието на компетенциите и документируйте как наученото се прилага в преподавателска/изследователска или обществена среда (30/60/90-дневно проследяване, когато е възможно)

По-долу е посочен подход към диагностичните параметри и индикатори (Таблица 16), а обучителите имат възможност да изберат най-лекия набор, който предоставя достоверни доказателства за формата на курса (един семинар срещу многосесиен модул).

Таблица 16: Диагностични параметри и индикатори

Област на компетентност (свързана с приоритетите на коучинга)	Диагностичен параметър (базов)	Наблюдаеми индикатори (по време/след)	Доказателства / инструменти	Предложение за оценяване

1) Теоретич но разбиран е на НКН и контекста на ЕС	Ключови понятия, типологии, логика на ЮНЕСКО, връзки с европейските ценности; осведоменост за националните/Е С рамки	Обяснява точно понятията; прави ясни връзки между местното НКН и европейската идентичност/об щи ценности; използва правилна терминология.	Кратък базов тест; концептуа лна карта; устна проверка за 3–5 минути; дневник за размисъл (раздел К)	Рубрика 1–4 (точност/я снота) или скала за доверие OSCAR 1– 10
2) Методоло гични умения за документ иране и интерпрет ация (K×E×I)	Запознаване с полеви методи, шаблони за инвентаризация и логиката на интерпретация (K+E)×I	Изготвя инвентарен списък с източници; включва разказ на общността (Е) и рефлексивни въпроси/критери и (I); избягва стереотипизира не	Преглед на артефакти (фрагмент от инвентара, казус); стълба за обратна връзка от колеги; бележки от наблюден ия	Рубрика 1–4 за K/E/I; изисква се минимале н праг за етика/съгл асие
3) Интегрир ане на учебната програма и дизайн	Опит в проектирането на учебни резултати, дейности и оценки; удобство при	Създава план на модула с резултати, дейности, адаптации на UDL и моменти за оценяване;	Шаблон за план за обучение; портфолио с планове за урок; микро-	Рубрика 1–4 (съответст вие, осъществ имост,

на сесиите	смесено/хибридно обучение	съгласува задачите с ресурсите на Наръчника/Ръководството/Модела	наблюдение при преподаване	включване)
4) Дигитални инструменти и медийна грамотност за национално наследство	Възможност за използване на LMS, хранилища, прости инструменти за създаване (аудио/видео) и практики за хигиена на данните	Използва подходящи инструменти; осигурява нискотехнологичен резервен вариант; създава достъпни материали (субтитри/алтернативен текст); организира артефакти в споделени папки	Контролен списък с инструменти; дневници на активността на LMS; метаданни за артефакти; проверка на достъпността	Контролен списък (изпълнено/неизпълнено) + рубрика 1–4 (качество)
5) Етика, съгласие и управление	Разбиране на съгласието, представителството, общностната отговорност, управлението на риска и защитата на данните	Прилага ЯСНО договаряне; документира съгласие; разпознава чувствителни теми; прави паузи/коригира, когато възникнат рискове; може	Контролен списък за съгласие; ролева игра на сценарии; дневник на решенията; дневник на	Преминаване/необходима е доработка по неподлежащи на договаряне въпроси + рубрика 1–4

		да обоснове решенията	инциденти/ проблеми	(предпазн и мерки)
6) Критично мислене, креативно ст и решаване на проблеми	Комфорт при анализ, дебат и проектиране на решения (напр. натиск от страна на туризма, рискове от комерсиализаци я)	Предлага реалистични предпазни мерки и устойчиви действия; използва критерии; оценява компромиси; извършва итерии въз основа на обратна връзка	Case clinic outputs; Theory of Change canvas; risk→safeg uard table	Рубрика 1–4 (обосновк а, осъществ имост, устойчиво ст)
7) Междукул турно сътрудни чество и гражданск а ангажира ност	Предишен опит в сътрудничествот о с различни групи и включването на общности/заинте ресовани страни	Демонстрира уважителен диалог; интегрира гледните точки на множество заинтересовани страни; насърчава приобщаващото участие и гражданската ангажираност	Бележки от колеги/наб людатели; групови продукти; съвместен преглед от общността (когато е възможно)	Рубрика 1–4 (включван е, сътруднич ество)

8) Мобилизи ране на ресурси и устойчиво ст	Осведоменост за финансирането, партньорствата и поддръжката на инициативи	Идентифицира партньори/начин и на финансиране; планира отговорностите и преглежда честотата; определя показатели за приемственост	План за действие; карта на заинтерес ованите страни; план за последва щи действия (30/60/90)	Контролен списък + рубрика 1–4 (планиран е на устойчиво стта)

Събирането на обратна връзка трябва да се планира от самото начало и да се оформи като част от договора за обучение (CLEAR): обратната връзка е уважителна, конкретна и се използва за подобряване на бъдещи сесии. Обучителите трябва да са сигурни, че осигуряват анонимност по чувствителни въпроси (напр. динамика на властта, приобщаване или етични дилеми).

Списък с точки за обратна връзка и инструменти, които могат да се използват, включва:

1. Микроанкета в края на сесията (2–3 минути): 2–3 елемента за релевантност, яснота и възможност за прилагане + 1 отворен въпрос („Какво трябва да запазим/променим следващия път?“)
2. Пулс в средата на курса (за курсове с няколко сесии): кратка анонимна проверка на темпото, включването/UDL, използваемостта на инструментите и климата на съгласие/безопасност
3. Оценка в края на курса: удовлетвореност + възприемано учене + промяна в самооценката на компетентността (преди/след) + най-полезен ресурс (Наръчник/Ръководство/Модел/платформа)
4. Проверка на трансфера (30/60/90 дни, по избор, но препоръчително): кратък въпросник или интервю за това какво са внедрили участниците

(напр. преработен урок, сътрудничество в общността, документиран елемент на никое национално наследство, използване на дигитален инструмент)

За да затворят цикъла, обучителите трябва да запишат по едно решение за подобрение след всеки курс („Преглед“ на OSCAR):

1. Какви доказателства сочат, че е необходима промяна? (микро-анкета + резултати от рубриците + бележки от наблюденията)
2. Коя е най-малката промяна с най-голямо въздействие? (напр. добавяне на работещ пример, опростяване на инструкциите, подобряване на скрипта за съгласие, добавяне на нискотехнологичен резервен вариант или увеличаване на времето за обратна връзка от колеги)
3. Кой е отговорен за промяната и до кога? (дневник на действията; актуализирайте съответно шаблона за план за коучинг)

Таблица 17: Диагностични параметри и индикатори

Формат на курса	Минимални препоръчителни доказателства	Сигнал за решение (какво да се прави след това)
Единична сесия / работилница (≤ 3 часа)	Бърза проверка на изходното ниво (анкета или тест с 5 елемента) + един оценен артефакт (рубрика) + микроанкета за край	Преразгледайте следващата доставка въз основа на двата най-важни проблема; запазете рубриката на артефактите постоянна за сравнимост

Кратък курс (2–4 сесии)	Самооценка преди/след самооценяване (скала OSCAR) + портфолио от 2–3 артефакта + оценка в средата на пулса + оценка в края	Използвайте резултатите, за да коригирате темпото/инструментите ; добавете една допълнителна UDL адаптация, ако резултатите от включването са ниски
Модул / семестриален курс	Портфолио, базирано на рубрики + протокол за наблюдение (от колеги/коуч) + проследяване на ТоС/индикатори + 30/60/90 последващи извадки	Докладвайте резултатите на нива Реакция/Обучение/Поведение; решете дали да актуализирате резултатите от обучението или стратегията за оценяване
Деликатни/вкоренени в общността теми	ЯСНИ договорни доказателства (микродоговор + дневник на съгласието) + подкани за рефлексивен дневник + канал за анонимна обратна връзка	Ако показателите за безопасност/съгласие паднат под прага, временно спрете публикуването и сключете нов договор, преди да продължите

VI. Материали от InThrace, подходящи за разнообразна и приобщаваща среда

Проектът InThrace взема предвид всички култури и е приобщаващ, тъй като обединява разнообразни среди. Значението на отклонението и приобщаването не е пренебрегнато в този материал.

В Тракия е многонационална и мултикултурна, всъщност присъствието на различни култури е в основата на този проект. Материалът включва теми за междуетнически и мултиетнически теми, както и въпроси, свързани с многообразието и приобщаването, вижте например теми за

- „Общ преглед и разбиране на нематериалното културно наследство (НКН) и секлерската идентичност между междуетнически конфликт и съвместно съжителство - ролята на нематериалното наследство за запазване на етническата идентичност “
- „Управление на ICH Conservation and Preservation , Веџагас, музикално наследство от Славония, Бараня и Срием “
- „Идентичност и нематериално културно наследство (НКН), парад „Момчетата от Брашов““. Материалите на InThrace са предоставили разнообразни примери, които прилагат модела в реални сценарии, като например провеждането на кампании в социалните медии от стажанти, които свързват „Момчетата“ с мотото на ЕС „Единни в многообразието“.
- „Нематериално наследство и етническа идентичност, секейска идентичност“, където наръчникът предоставя примери за междуетнически отношения по темата
- Дейностите вземат предвид оценката на резултатите – измерване на въздействието върху участието на общността, осведомеността и уважението към многообразието (вижте дейност 1 в ръководството за тренъори).

В материала се отчитат и по-възрастните поколения, техният опит и принос за опазването на НКН. Дейностите, които по-младите поколения се стремят да извършват, са свързани с видеозаснемане на преживяванията на по-възрастните поколения.

Що се отнася до достъпа и участието на хора с увреждания в дейности, празненства, занаяти и събития, свързани с нематериалното културно наследство, това е въпрос, който е взет предвид от проекта. Беше подчертано също, че държавите и Европейският съюз трябва да създадат политики и да се съобразят с нуждите на тези групи, които могат да допринесат и за устойчивото развитие на туризма в съответните райони.

Заклучение

В проекта InThrace е създаден интересен материал, който, ако бъде комбиниран от треньора, позволява подобрена образователна процедура за различните нива на обучение (средно образование, бакалавърска степен, магистърска степен, обучение през целия живот).

Проектът InThrace се надява, че читателят и треньорът внимателно ще подберат множеството дейности, предвидени за едно върховно образователно преживяване.

**P
A
R
T
N
E
R
S**

**Transilvania
University
of Brasov**

Project Coordinator

**UNIVERSITY
OF WARSAW**

**UNIVERSITY OF
WEST ATTICA**
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

**Sveučilište u
Zagrebu**
University of Zagreb

UAç
**UNIVERSIDADE
DOS AÇORES**

Foundation PAX Rhodopica
Working collaboratively to achieve EU's goals

Website

www.inthrace.unitbv.ro

Co-funded by
the European Union

2023-1-RO01-KA220-HED-000156121

INTHRACE

Civil engagement, integration and better management of the national intangible heritage to raise awareness of European common values – EU context, perspectives and active citizenship

Website

www.inthrace.unitbv.ro